Агуулга

Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал 3

I. Нийгмийн үзүүлэлт 6
1. Хөдөлмөр 6
2. Нийгмийн даатгал, халамж 7
3. Эрүүл мэнд 8
4. Гэмт хэрэг 10

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт..12
1. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 12
2. Үнэ 13
3. Мөнгө, зээл, үнэт цаас 17
4. Улсын нэгдсэн төсөв 21
5. Гадаад худалдаа 22

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ 24
1. Хөдөө аж ахуй 24
2. Аж үйлдвэр 24
3. Нийтийн хоол, зочид буудал 26
4. Даатгал 27
5. Дотоод худалдаа 28
6. Тээвэр 29

IV. Бусад 31
1. Цаг уур, агаарын бохирдол 31

V. Хавсралт хүснэгтүүд 33

VII. Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм 46

Ерөнхий тэмдэглэл

I.Үгийн товчлол:

I.1 Аймаг, нийслэл

АР	Архангай
БӨ	Баян-Өлгий
БХ	Баянхонгор
БУ	Булган
ГО	Говь-Алтай
ДО	Дорноговь
ДД	Дорнод
ДУ	Дундговь
ЗА	Завхан
ӨВ	Өвөрхангай
ӨМ	Өмнөговь
СҮ	Сүхбаатар
СЭ	Сэлэнгэ
ТӨ	Төв
УВ	Увс
ХО	Ховд
ХӨ	Хөвсгөл
ХЭ	Хэнтий
ДА	Дархан-Уул
УБ	Улаанбаатар
ОР	Орхон
ГС	Говьсүмбэр

I.2 Бусад

ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
ААНБ	Аж ахуйн нэгж, байгууллага

II. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

...	**мэдээлэл байхгүй**
0.0	**маш бага тоо**
-	**гүйцэтгэл байхгүй.**

Монгол Улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал

(2013 оны эхний 7 сарын байдлаар)

I. Нийгмийн үзүүлэлт

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 7 сард 45815 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 46043 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 3256, хүүхдийн тоо 3284 буюу тус бүр 7.7 хувиар нэмэгдсэн байна.

Улсын хэмжээгээр энэ оны эхний 7 сард нялхсын эндэгдэл 662 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 24 хүүхэд буюу 3.5 хувь буурчээ. 1-5 хүртэлх насандаа 150 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9 хүүхэд буюу 6.4 хувиар өсчээ.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 38.9 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.7 мян.хүн буюу 14.7 хувиар буурлаа.

Нийгмийн даатгалд 2013 оны эхний 7 сард 673.6 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 449.5 мянга буюу 66.7 хувь нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 224.1 мянга буюу 33.3 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 60.2 мянга буюу 9.8 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 44.9 мянга буюу 11.1 хувь, төсөвт байгууллагынх 15.3 мянга буюу 7.3 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2013 оны эхний 7 сард 61.9 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.3 мян.хүн буюу 9.3 хувь, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 9.9 тэрбум төг буюу 31.5 хувиар нэмэгджээ.

“Хүний хөгжил” сангаас 2013 оны эхний 7 сард 18 хүртэлх насны 926.7 мянган хүүхдэд 130.5 тэрбум төгрөгийг хүүхдийн мөнгөнд, 154.4 мянган иргэнд 18.5 тэрбум төгрөгийг 21.0 мян.төгрөгийн хишиг хувьд, 4.9 мянган ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд 4.7 тэрбум төгрөгийг 1 сая төгрөгийн хишиг хувьд зориулан олгожээ.

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2013 оны эхний 7 сард 24530 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2533 хүн буюу 9.4 хувиар буурахад салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 1764 хүн буюу 97.5 хувь, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 993 хүн буюу 38.7 хувиар өссөн хэдий ч гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 2568 буюу 34.1 хувь, вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 2496 буюу 2.4 дахин буурснаас голлон шалтгаалжээ.

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 7 сард 14816 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 2004 хэрэг буюу 15.6 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (1353), хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг (685) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 2013 оны эхний 7 сард 5198 хүн гэмтэж, 614 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 257 буюу 5.2 хувь, нас барсан хүний тоо 1 буюу 0.2 хувиар нэмэгдсэн байна.

II.Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

Үйлдвэрлэлийн аргаар тооцсон ДНБ-ий хэмжээ 2013 оны эхний хагас жилд урьдчилсан гүйцэтгэлээр оны үнээр 7591.0 тэрбум төг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2702.1 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс оны үнээр 18.8 хувь, зэрэгцүүлэх үнээр 11.3 хувиар өслөө.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, оны эхнээс 4.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.3 хувиар өслөө.

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.5 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийнх 1.8 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 8095.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 91.7 тэрбум төг буюу 1.1 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1142.2 тэрбум төг буюу 16.4 хувиар өсчээ.

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 832.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 3.6 тэрбум төг буюу 0.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 30.8 тэрбум төг буюу 3.8 хувиар өсчээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 9117.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 509.5 тэрбум төг буюу 5.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2688.7 тэрбум төг буюу 41.8 хувиар өсчээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл

2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 161.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 11.6 тэрбум төг буюу 7.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 76.2 тэрбум төг буюу 89.5 хувиар өсчээ.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 452.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 136.1 тэрбум төг буюу 43.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 147.0 тэрбум төг буюу 48.1 хувиар өссөн байна.

Үнэт цаасны арилжаагаар 2013 оны эхний 7 сард 13.9 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 23.3 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс үнэт цаасны гүйлгээ 48.1 тэрбум төг буюу 77.6 хувь, арилжигдсан үнэт цаасны тоо 87.2 сая ш буюу 79.0 хувиар буурчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 7 сард 3040.0 тэрбум төг, зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 3185.7 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 145.6 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 3039.5 тэрбум төг, урсгал зардал 2531.3 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 508.2 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 184.2 тэрбум төг буюу 7.5 хувиар нэмэгдэхэд бусад татвар 175.6 тэрбум төг буюу 34.5 хувиар буурсан хэдий ч дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 148.2 тэрбум төг буюу 16.8 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 102.4 тэрбум төг буюу 28.2 хувь, орлогын албан татварын орлого 100.7 тэрбум төг буюу 20.5 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 119.8 тэрбум төг буюу 41.8 хувиар өсөхөд хувьцааны ногдол ашгийн орлого 17.7 тэрбум төг буюу 71.4 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 9.2 тэрбум төг буюу 23.1 хувиар буурсан хэдий ч хүү, торгуулийн орлого 60.8 тэрбум төг буюу 2.8 дахин, газрын тосны орлого 45.2 тэрбум төг буюу 2.2 дахин, төсөвт газрын өөрийн орлого 37.2 тэрбум төг буюу 30.1 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 7 сард 3185.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 158.5 тэрбум төг буюу 4.7 хувиар буурсан нь эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 33.4 тэрбум төг буюу 94.3 хувь, бараа, үйлчилгээний зардал 162.1 тэрбум төг буюу 14.3 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 73.1 тэрбум төг буюу 2.4 дахин өссөн хэдий ч хөрөнгийн зардал 136.4 тэрбум төг буюу 18.9 хувь, татаас ба шилжүүлгийн зардал 290.8 тэрбум төг буюу 20.7 хувиар буурснаас шалтгаалжээ.

Монгол Улс 2013 оны эхний 7 сард дэлхийн 122 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 6038.7 сая ам.долл, үүнээс экспорт 2353.6 сая ам.долл, импорт 3685.0 сая ам.долларт хүрчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 7 сард 1.3 тэрбум ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 98.4 сая ам.долл буюу 6.9 хувиар буурчээ.

Гадаад худалдааны Нийт бараа эргэлтийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 467.5 сая ам.долл буюу 7.2 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 283.0 сая ам.долл буюу 7.1 хувь, экспортын хэмжээ 184.5 сая ам.долл буюу 7.3 хувиар буурчээ.

Экспортын 97.6 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, нэхмэл бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги эзэлж байна.

III.Эдийн засгийн салбарын үзүүлэлт

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2013 оны эхний 7 сард 1318.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 104.6 тэрбум төг буюу 8.6 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын цайрын баяжмал, зэсийн баяжмал, газрын тос, алт зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.2-73.9 хувиар, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын ном, амтат ус ундаа, шингэн сүү, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, металл цувимал, ган төмөр хийц, нарийн боов, гурил, самнасан ноолуур, барилгын модон хаалга, цонх, бетон зуурмаг, вакуум цонх, хаалга, савласан ногоон цай, хэвлэмэл хуванцар картууд зэрэг нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.4 хувиас 5.2 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврээр 2013 оны эхний 7 сард 11841.0 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 2247.2 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 253.0 мян.т буюу 2.2 хувиар өсч, зорчигчдын тоо 101.5 мян.хүн буюу 4.3 хувиар буурчээ. Төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний 7 сард 241.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.0 тэрбум төг буюу 1.2 хувиар буурчээ.

Агаарын тээврээр 2013 оны эхний 7 сард 2332.9 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 439.1 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 69.6 т буюу 3.1 хувь, зорчигчдын тоо 35.7 мян.хүн буюу 8.8 хувиар өсчээ. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр агаарын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний 7 сард 125.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.3 тэрбум төг буюу 12.9 хувиар өслөө.

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2013 оны 7 дугаар сард Өвөрхангай аймгийн Арвайхээр суманд орж 138.5 мм-т хүрчээ. Энэ оны 7 дугаар сард Дорноговь аймгийн Хөвсгөл суманд хамгийн их температур 40.0 хэм, Баян-Өлгий аймгийн Алтай, Завхан аймгийн Цэцэн-Уул, Баянхонгор аймгийн Жаргалант, Архангай аймгийн Тариат сум, Налайх дүүргийн Тэрэлж тосгонд хамгийн бага температур 1.0 хэм байлаа. Салхины хамгийн их хурд Баян-Өлгий аймгийн Өлгий суманд 28 м/с хүрчээ.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2013 оны 7 дугаар сард Улаанбаатар хотын 13-р хороолол орчимд 30 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 21 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 15 удаа, Хархорин захын орчимд 13 удаа, 13-р хороолол орчимд 6 удаа, 32-ын тойрог орчимд 3 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж 13-р хороололд орчимд 3 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 2 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс тус тус давсан байна.

Аюулт үзэгдэл, осол 2013 оны эхний 7 сард 2896 удаа гарсны улмаас 117 хүн амь насаа алдаж, 234.9 мянган толгой мал, тэжээвэр амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 7 сард объектын түймэр 2484 удаа, ой, хээрийн түймэр 128 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 56 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 46 удаа, хүчтэй салхи, шуурга 34 удаа, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдэл 29 удаа, 3.5-аас дээш магнитудын газар хөдлөлт 28 удаа, үйлдвэрийн осол 22 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага, аянгын аюулт үзэгдэл тус бүр 14 удаа, хүн, малын халдварт боом өвчин, үхрийн хорт салст халуурал өвчин, сум галт хэрэгслийн осол тус бүр 8 удаа, бичил уурхайн нурангины осол 7 удаа, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осол 3 удаа, мөндөрийн аюулт үзэгдэл 2 удаа, зуд болон малын халдварт маеди весна өвчин, шүлхий, малын гоц халдварт цэцэг өвчин, хоолны хордлого тус бүр 1 удаа бүртгэгджээ.

Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас энэ оны эхний 7 сард объектын түймэрт 6.8 тэрбум төг, ой, хээрийн түймэрт 3.2 тэрбум төг, хүчтэй салхи шуурганы аюулт үзэгдэлд 618.1 сая төг, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдэлд 189.4 сая төг, аянгын аюулт үзэгдэлд 82.8 сая төг, мал, амьтны халдварт галзуу өвчинд 13.6 сая төг, хүн, малын халдварт боом, үхрийн хорт салт халуурал өвчин, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осол, үйлдвэрлэлийн ослоор нийтдээ 9.1 сая төгрөгийн хохирол иргэн болон байгууллагад учирсан байна. Гол нуурын усанд унасан ослоор 54 хүн, объектын түймрээр 40 хүн, үйлдвэрлэлийн ослоор 10 хүн, бичил уурхайн нурангины ослоор 6 хүн, аянгын аюулт үзэгдлээр 3 хүн, ой, хээрийн түймэрт 2 хүн, аадар бороо үерийн аюулт үзэгдэл, хүчтэй салхи шуурганы улмаас тус бүр 1 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 323-аар нэмэгдэв.

Хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтдын тоо 2013 оны эхний 7 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 227.0 мян.толгойгоор их байна.

I. Нийгмийн үзүүлэлт

I.1 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 38.9 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.7 мян.хүн буюу 14.7 хувиар, 2013 оны 6 дугаар сарынхаас 2.8 мян.хүн буюу 6.8 хувиар буурсан байна. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 20.7 мянга буюу 53.2 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.5 пунктээр өсчээ. Аймаг, нийслэлийн хөдөлмөрийн хэлтэст 2013 оны эхний 7 сард ажилгүй 59.5 мян.иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 32.0 мян. иргэн ажилд зуучлагдан орж, 8.4 мян.иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагджээ (Зураг I.1).

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.3 хувийг магистр, доктор, 25.1 хувийг дипломын болон бакалаврын, 7.3 хувийг тусгай мэргэжлийн дунд, 7.1 хувийг техникийн болон мэргэжлийн, 42.5 хувийг бүрэн дунд, 12.4 хувийг суурь, 4.1 хувийг бага боловсролтой, 1.2 хувийг боловсролгүй иргэд эзэлж байна (Зураг I.2). Улсын хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 23.8 мянга буюу 61.1 хувь нь 15-34 насны залуучууд байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Орхон, Архангай, Өмнөговь, Баян-Өлгий, Төв, Дорнод, Ховд, Сэлэнгэ, Дорноговь, Сүхбаатар, Хэнтий, аймагт улсын дунджаас 0.5-9.7 пунктээр их байна.

Ажлын шинэ байр

Хөдөлмөрийн яамны мэдээгээр 2013 оны эхний 7 сард 30522 хүн ажлын шинэ байранд ажилд орсны 13887 нь буюу 45.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Ажлын шинэ байранд ажилд орсон ажиллагчдыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар ангилбал, 23.0 хувийг барилгын, 17.5 хувийг боловсруулах үйлдвэрлэлийн, 14.8 хувийг үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны, 9.0 хувийг хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын, 9.0 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээний, 4.8 хувийг тус бүр уул уурхай, олборлолт болон төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгааллын, 3.1 хувийг боловсролын, 3.0 хувийг тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагааны, 2.6 хувийг зочид буудал, байр сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээний, 1.9 хувийг хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагааны, 6.5 хувийг бусад салбарын ажиллагчид эзэлж байна (Зураг I.3).

Зураг I.1

Хөдөлмөрийн хэлтэст шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэдийн тоо, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

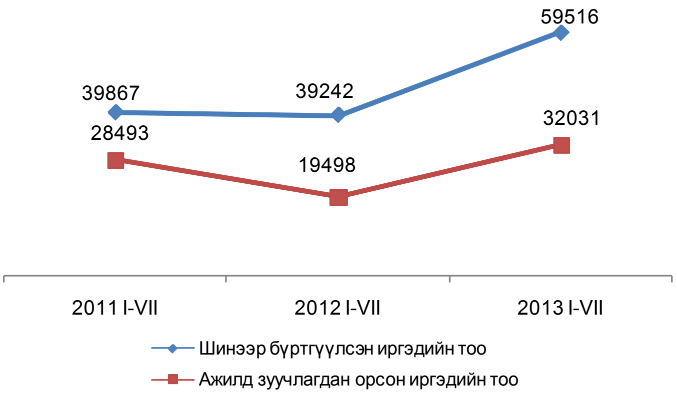

Зураг I.2

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст

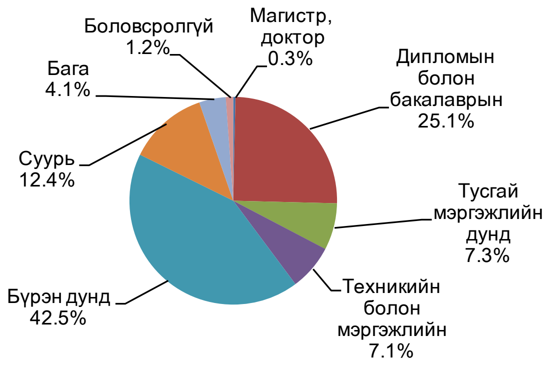

Зураг I.3

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, 2013 оны эхний 7 сард

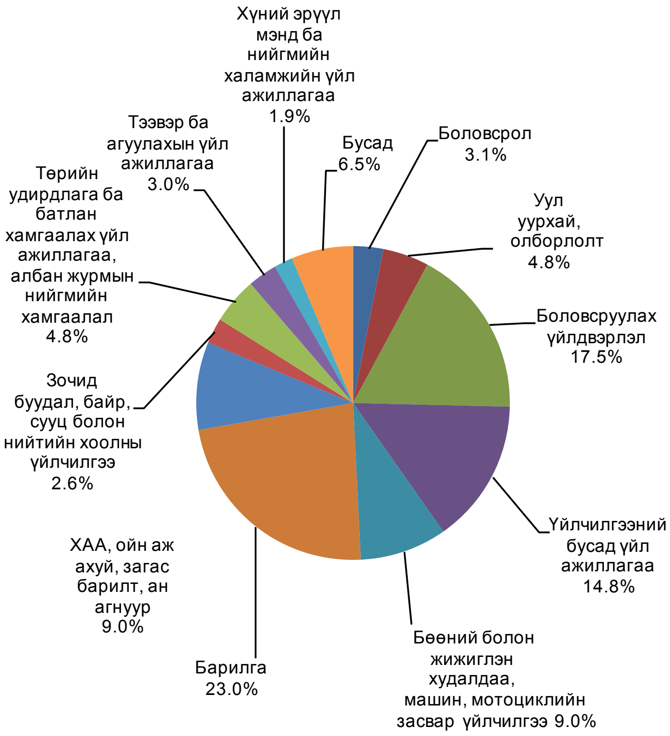

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийн 5458 буюу 17.9 хувь нь 15-24 насны, 10782 буюу 35.3 хувь нь 25-34, 7749 буюу 25.4 хувь нь 35-44, 6104 буюу 20.0 хувь нь 45-59, 429 буюу 1.4 хувь нь 60, түүнээс дээш насны хүмүүс байна (Зураг I.4).

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийг ажил мэргэжлийн ангиллаар авч үзэхэд 0.2 хувь нь зэвсэгт хүчний ажил мэргэжилтэй, 1.5 хувь нь техникч болон туслах/дэд мэргэжилтэн, 3.1 хувь нь контор, үйлчилгээний ажилтан, 4.4 хувь нь менежер, 6.2 хувь нь суурин төхөөрөмж, машин механизмын операторч, угсрагч, 7.6 хувь нь хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын мэргэшсэн ажилтан, 10.8 хувь нь худалдаа, үйлчилгээний, 13.7 хувь нь мэргэжилтэн, 23.4 хувь нь энгийн ажил мэргэжилтэй, 29.1 хувь нь үйлдвэрлэл, барилга, гар урлалын холбогдох үйлчилгээний мэргэжилтэй хүмүүс байна.

Зураг I.4

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, насны бүлгээр, дүнд эзлэх хувиар, 2013 оны эхний 7 сард

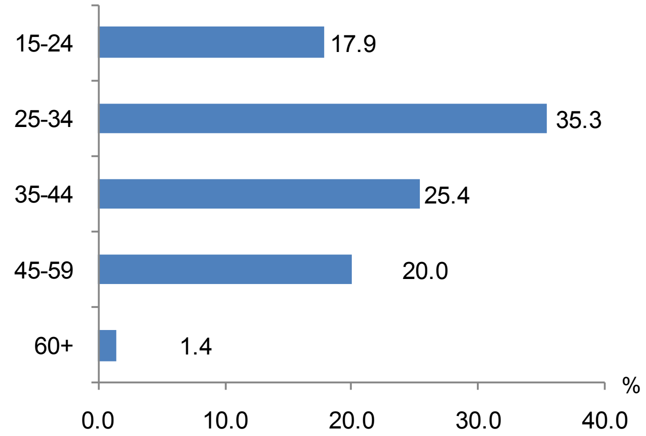

** - Эх үүсвэр: Хөдөлмөрийн яамны сар бүрийн мэдээ*

I.2 Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны эхний 7 сард 720.2 тэрбум төг, зарлага 611.9 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 144.5 тэрбум төг буюу 25.1 хувь, зарлага 114.1 тэрбум төг буюу 22.9 хувиар өслөө.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны эхний 7 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 144.5 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого 268.6 сая төг буюу 1.5 хувиар буурсан хэдий ч тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого 92.8 тэрбум төг буюу 22.1 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 23.9 тэрбум төг буюу 28.1 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Зураг I.5

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн бүтэц, төрлөөр, хувиар, 2013 оны эхний 7 сарын байдлаар

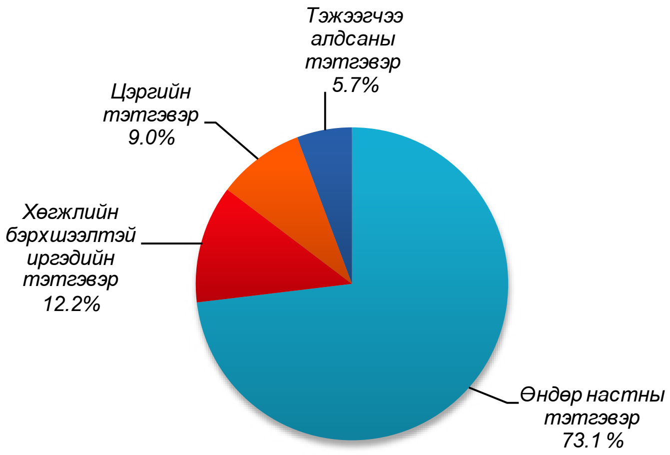

Харин нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2013 оны эхний 7 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 114.1 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 91.8 тэрбум төг буюу 23.7 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 10.3 тэрбум төг буюу 47.1 хувиар өссөн нь голлон нөлөөллөө.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2013 оны эхний 7 сард 468.3 тэрбум төг болсны 73.1 хувийг өндөр настны тэтгэвэр, 12.2 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэр, 9.0 хувийг цэргийн тэтгэвэр, 5.7 хувийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс өндөр настны тэтгэвэр 24.7 хувь, цэргийн тэтгэвэр 28.2 хувь, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэр 18.9 хувь, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 17.4 хувиар өсчээ. (Зураг I.5)

Нийгмийн даатгалд 2013 оны эхний 7 сард 673.6 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 449.5 мянга буюу 66.7 хувь нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынх, 224.1 мянга буюу 33.3 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 60.2 мянга буюу 9.8 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 44.9 мянга буюу 11.1 хувь, төсөвт байгууллагынх 15.3 мянга буюу 7.3 хувиар нэмэгдсэн байна.

Нийгмийн халамж

Нийгмийн халамжийн сангаас 2013 оны эхний 7 сард 179.7 мян.хүнд 74.3 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо 11.0 мян.хүн буюу 6.5 хувиар, олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ 18.3 тэрбум төг буюу 32.8 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын 44.9 хувь нь жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүд, 34.5 хувь нь халамжийн тэтгэвэр авагчид, 10.2 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэд, 9.2 хувь нь ахмад настныг асарч буй иргэд, 1.2 хувь нь бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөж буй иргэд байна. (Зураг I.6).

Нийгмийн халамжийн сангаас 2013 оны эхний 7 сард олгосон нийт тэтгэвэр, тэтгэмжийн 41.4 тэрбум төг буюу 55.8 хувийг халамжийн тэтгэвэрт, 20.6 тэрбум төг буюу 27.7 хувийг жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдэд, 6.6 тэрбум төг буюу 8.9 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэдэд, 4.9 тэрбум төг буюу 6.6 хувийг ахмад настныг асарч буй иргэдэд, 763.9 сая төг буюу 1.0 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсний тэтгэмжид зарцуулсан байна. (Зураг I.7).

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2013 оны эхний 7 сард 61.9 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.3 мян.хүн буюу 9.3 хувиар, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 9.9 тэрбум төг буюу 31.5 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 241.9 мян.хүн хамрагдсаны 22.3 хувь нь ахмад настан, 65.1 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 5.5 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 6.1 хувь нь нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд, 1.0 хувь нь алдар цолтой ахмадууд байна.

I.3. Эрүүл мэнд

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 7 сард 45815 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 46043 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 3256 буюу 7.7 хувиар, хүүхдийн тоо 3284 буюу 7.7 хувиар өссөн байна (Зураг I.8). Энэ оны 7 дугаар сард 7106 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 476 хүүхэд буюу 7.2 хувиар нэмэгдлээ.

Зураг I.6

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын бүтэц, хувиар, 2013 оны эхний 7 сарын байдлаар

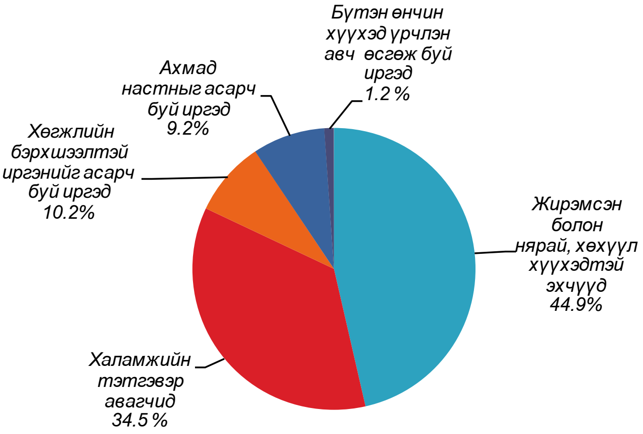

Зураг I.7

Нийгмийн халамжийн сангаас олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн бүтэц, хувиар, 2013 оны эхний 7 сарын байдлаар

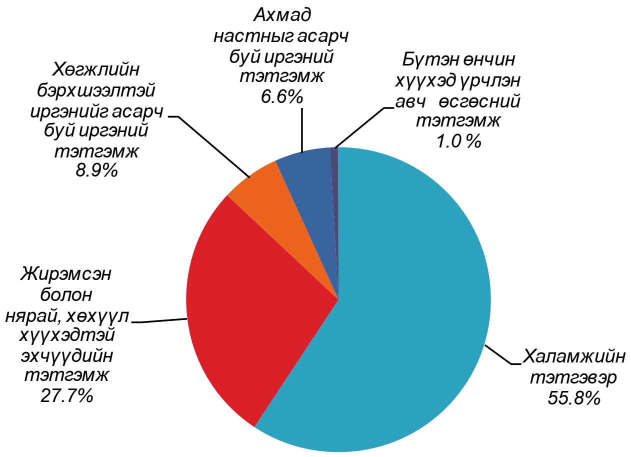

Хүний хөгжил сангаас 2013 оны эхний 7 сард 18 хүртэлх насны 926.7 мянган хүүхдэд 130.5 тэрбум төгрөгийг хүүхдийн мөнгөнд, 154.4 мянган иргэнд 18.5 тэрбум төгрөгийг 21.0 мян.төгрөгийн хишиг хувьд, 4.9 мянган ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд 4.7 тэрбум төгрөгийг 1 сая төгрөгийн хишиг хувьд зориулан олгожээ.

Зураг I.8

Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

Энэ оны эхний 7 сард нялхсын эндэгдэл 662 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 24 хүүхэд буюу 3.5 хувиар буурч, 1-5 хүртэлх насандаа 150 хүүхэд эндэж, 9 хүүхэд буюу 6.4 хувиар өсчээ (Зураг I.9). Энэ оны эхний 7 сард жирэмслэлт болон төрөлтийн улмаас 18 эх энджээ.

Нялхсын эндэгдэл 2013 оны 7 дугаар сард 85 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11 хүүхдээр, 1-5 хүртэлх насандаа 17 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3 хүүхдээр буурчээ.

1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 2013 оны эхний 7 сард 14 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2 хүүхдээр буурсан бөгөөд энэ үзүүлэлт Хөвсгөл (25), Говь-Алтай (22), Баянхонгор (21) аймагт 7-11 хүүхдээр, Сүхбаатар (20), Дорноговь (19), Өмнөговь (18), Архангай (17), Увс (17), Завхан (16), Өвөрхангай (15), Баян-Өлгий (15) аймагт 1-6 хүүхдээр илүү байна.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 2013 оны 7 дугаар сард 102 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14 хүүхдээр буурсан байна. 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл энэ оны эхний 7 сард 18 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурсан байна.

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2013 оны эхний 7 сард 24530 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2533 хүн буюу 9.4 хувиар буурахад салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 1764 хүн буюу 97.5 хувь, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 993 хүн буюу 38.7 хувиар өссөн хэдий ч гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 2568 хүн буюу 34.1 хувь, вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 2496 хүн буюу 2.4 дахин буурснаас голлон шалтгаалжээ.

Энэ оны эхний 7 сард өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо Дорноговь аймагт 219 хүн буюу 6.9 дахин, Дорнод аймагт 314 хүн буюу 5.4 дахин, Өмнөговь аймагт 134 хүн буюу 5.2 дахин, Хэнтий аймагт 117 хүн буюу 4.3 дахин, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо Говьсүмбэр аймагт 32 хүн буюу 3.1 дахин, Сүхбаатар аймагт 90 хүн буюу 2.8 дахин өсчээ. Харин гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо Улаанбаатар хотод 5092 хүн буюу 4.8 дахин, вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо Завхан аймагт 149 хүн буюу 6.7 дахин буурчээ.

Халдварт өвчнөөр 2013 оны 7 дугаар сард 2774 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 84 хүн буюу 2.9 хувиар буурлаа.

Зураг I.9

Энэ оны 7 дугаар сард тарваган тахал өвчний тохиолдол Ховд аймагт 1, боом өвчнийх Архангайд 1, Увс аймагт 2 гарчээ.

10 000 хүн тутамд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2013 оны эхний 7 сард улсын дунджаар 88 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11 хүнээр буурав (Зураг I.10).

Зураг I.10

Улаанбаатар хотод энэ оны 7 дугаар сард ХДХВ/ДОХ-ын тохиолдол 2 илэрч, улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдол 145 боллоо.

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 7 сард 9365 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 795 хүн буюу 7.8 хувиар буурчээ (Зураг I.11).

Зураг I.11

Эмнэлэгт нас барсан хүний тоо энэ оны эхний 7 сард 2292 болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 226 хүн буюу 9.0 хувиар буурав. Энэ нь нийт нас баралтын 24.5 хувийг эзэлж байна. Нас барсан хүний тоо энэ оны 7 дугаар сард 1321 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 128 хүн буюу 8.9 хувиар буурчээ.

Энэ оны эхний 7 сард 430.2 мян.хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 5688 хүн буюу 1.3 хувиар нэмэгджээ. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2013 оны 7 дугаар сард 51.6 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1304 хүн буюу 2.5 хувиар буурав.

Хувийн эмнэлгүүд 2013 оны эхний 7 сард 745.6 мян.хүнд үйлчилж 26.2 тэрбум төгрөгийн төлбөртэй үйлчилгээ үзүүлжээ. Хувийн эмнэлгээр үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.3 хувиар буурч, төлбөрт үйлчилгээний хэмжээ 6.3 хувиар өсөв.

I.4. Гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 7 сард 14816 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 2004 хэрэг буюу 15.6 хувиар өсчээ. (Зураг I.12). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (1353), хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг (685) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв. Оны эхний 7 сард бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 60.2 хувь нь нийслэлд, 39.0 хувь нь аймгуудад, 0.4 хувь нь төмөр замын цагдаагийн хэлтэст, 0.3 хувь нь иргэний агаарын тээврийн салбарт, 0.1 хувь нь бусад газарт бүртгэгджээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 46.7 хувийг хүндэвтэр, 44.6 хувийг хөнгөн, 6.9 хувийг хүнд, 1.8 хувийг онц хүнд гэмт хэрэг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс хөнгөн хэргийнх 1.6 пункт, хүндэвтэр хэргийнх 1.3 пунктээр өсч, хүнд хэргийнх 2.2 пункт, онц хүнд хэргийнх 0.7 пунктээр буурсан байна (Зураг I.13).

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс Ховд аймагт 59.6 хувь, Булган аймагт 39.3 хувь, Баянхонгор аймагт 31.4 хувь, Сүхбаатар аймагт 29.9 хувь, Дорнод аймагт 29.1 хувь, Орхон аймагт 27.4 хувь, Төв аймагт 26.9 хувь, Дундговь аймагт 22.0 хувь, Улаанбаатар хотод 21.0 хувь, Өмнөговь аймагт 19.1 хувь, Говьсүмбэр аймагт 12.8 хувь, Хөвсгөл аймагт 12.6 хувь, Говь-Алтай аймагт 7.6 хувь, Архангай аймагт 6.3 хувь, Увс аймагт 2.8 хувь, Дархан-Уул аймагт 1.6 хувиар нэмэгдсэн бол Хэнтий аймагт 38.6 хувь, Баян-Өлгий аймагт 13.9 хувь, Дорноговь аймагт 6.9 хувь, Өвөрхангай аймагт 4.6 хувь, Завхан аймагт 4.1 хувиар буурч, Сэлэнгэ аймаг өмнөх оны түвшинд байна. Ховд, Булган, Баянхонгор аймагт гэмт хэрэг 31.4-59.6 хувиар өсөхөд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (29-57), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг (22-37) өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Зураг I.12

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

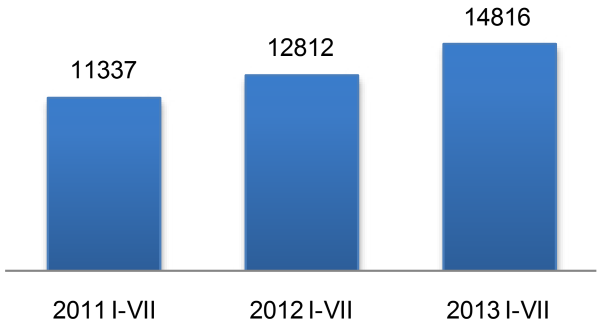

Зураг I.13

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн бүтэц, хэргийн ангиллаар, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

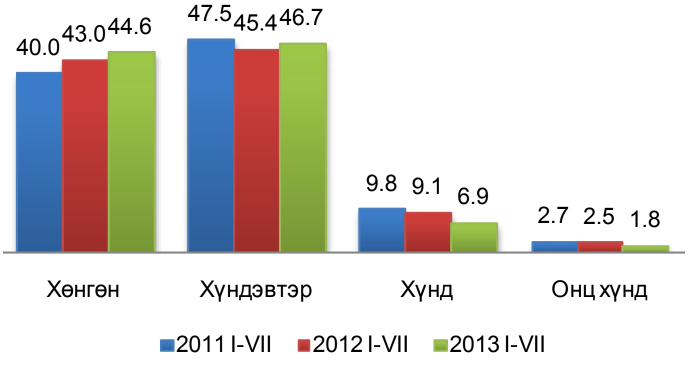

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 200 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 156 хэрэг буюу 43.8 хувиар буурсан байна. Малын хулгайн 749 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь нийт гэмт хэргийн 5.0 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 56 хэрэг буюу 7.0 хувиар буурчээ.

Сэжигтэн нь тодорхойгүй байсан 6298 хэргийн

52.0 хувийнх нь холбогдогч нь тогтоогдож, яллагдагчаар татагдсанаар гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.2 пунктээр, нийслэлийн хэмжээнд 3.8 пунктээр буурсан байна. (Зураг I.14).

Хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 2013 оны эхний 7 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 68.6 хувь, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 51.0 хувь, согтуугаар үйлдэгдсэн хэрэг 40.7 хувь, бүлэглэн үйлдэгдсэн хэрэг 2.2 хувиар нэмэгджээ.

18, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох гэмт хэргийн тоо улсын дунджаар 2013 оны эхний 7 сард 79 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11 хэрэг буюу 16.2 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 2013 оны эхний 7 сард 12080 байгаагийн 728 буюу 6.0 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 1731 буюу 14.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Гэмт хэрэгт холбогдогчдын 4.2 хувь нь өмнө нь ял шийтгэгдсэн хүмүүс байгаа бөгөөд тэдгээрийн эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.8 пунктээр буурчээ.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдад хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн эзлэх хувь 2013 оны эхний 7 сард 14.3 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.3 пункт, төрийн бус байгууллагын ажиллагчдынх 2.4 болж 0.6 пункт, оюутан сурагчдынх 7.3 болж 0.1 пунктээр нэмэгдэж, харин малчдынх 8.4 хувь болж 1.0 пункт, ажилгүй иргэдийнх 52.6 хувь болж 1.7 пункт, төрийн албан хаагчдынх 4.0 хувь болж 0.2 пункт, аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдынх 9.6 хувь болж 1.3 пунктээр буурсан байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 29.7 хувь нь гэр, орон сууцанд, 21.3 хувь нь гудамж, талбайд, 13.5 хувь нь олон нийтийн газарт, 7.1 хувь нь аж ахуйн нэгжид, 6.8 хувь нь авто замд, 2.6 хувь нь төрийн байгууллагад, 1.3 хувь нь төрийн бус байгууллагад, 0.9 хувь нь нийтийн тээврийн хэрэгсэлд, 16.8 хувь нь бусад газарт үйлдэгджээ.

Гэмт хэргийн улмаас 5198 хүн гэмтэж, 614 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 257 буюу 5.2 хувь, нас барсан хүний тоо 1 буюу 0.2 хувиар нэмэгдсэн байна. (Зураг I.16).

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

Зураг I.14

Гэмт хэргийн илрүүлэлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

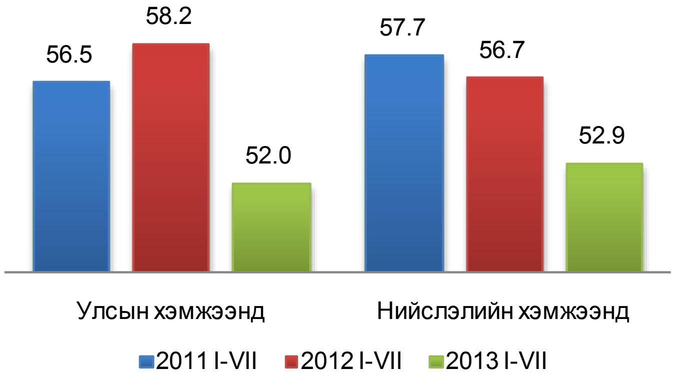

Зураг I.15

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдын нийгмийн байдал, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

Зураг I.16

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

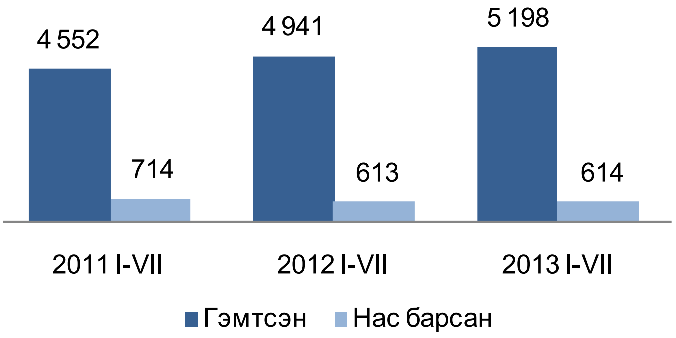

2013 оны эхний 7 сарын байдлаар 49.1 тэрбум төг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 16.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс учирсан хохирлын хэмжээ 23.6 тэрбум төг буюу 93.0 хувь, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 2.8 тэрбум төг буюу 21.0 хувиар нэмэгдсэн байна.(Зураг I.17). Гэмт хэргийн улмаас учирсан нийт хохирлын 15.5 тэрбум төг буюу 31.6 хувь нь төрийн өмчид ногдож байна.

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон иргэд 2013 оны эхний 7 сард 14049 байгаагийн 836 буюу 5.9 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 5570 буюу 39.6 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Гэмт хэргийн улмаас нийт 97 байгууллагад хохирол учирсны 65 нь төрийн, 4 нь төрийн бус, 28 нь хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, байгууллага байна.

Зураг I.17

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, тэрбум төг

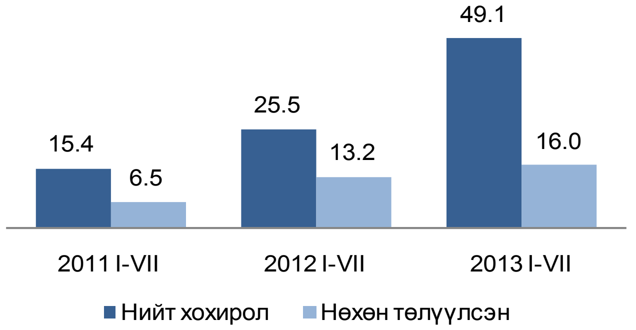

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 7 сард 69.9 мян.хүн эрүүлжүүлэгдэж, 9.2 мян.хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эрүүлжүүлэгдсэн хүний тоо 1.4 мянга буюу 2.0 хувиар буурч, харин баривчлагдсан хүний тоо 953 буюу 10.8 хувиар өссөн байна.

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

ДНБ, үйлдвэрлэлийн аргаар

ДНБ, оны үнээр 2013 оны эхний хагас жилд урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх оны мөн үеийнхээс 18.8 хувиар өсч, 7591.0 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

ДНБ, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2702.1 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.3 хувиар өслөө (Зураг II.1). Үг өсөлтөд хөдөө аж ахуйн салбарын нэмэгдэл өртгийн хэмжээ 20.6 хувь, аж үйлдвэр, барилгын салбарынх 10.8 хувь, үйлчилгээний салбарынх 8.4 хувь нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Зураг II.1

ДНБ-ий өсөлт, бууралт, хувиар (үйлдвэрлэлийн аргаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр)

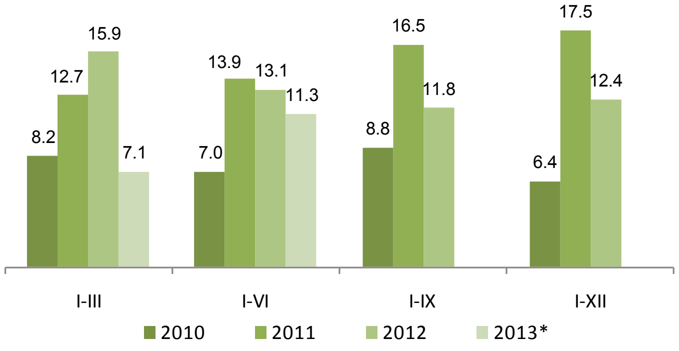

ДНБ, эцсийн ашиглалтын аргаар

Эцсийн ашиглалтын аргаар тооцсон ДНБ, оны үнээр 2013 оны эхний хагас жилд урьдчилсан гүйцэтгэлээр 7863.5 тэрбум төг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2790.0 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс оны үнээр 1169.6 тэрбум төг буюу 17.5 хувь, зэрэгцүүлэх үнээр 300.9 тэрбум төгрөг буюу 12.1 хувиар өслөө.

ДНБ-д 2013 оны эхний хагас жилийн урьдчилсан гүйцэтгэлээр эцсийн хэрэглээний эзлэх хувь 69.3, хөрөнгийн нийт хуримтлалынх 53.9, цэвэр экспортынх -23.2 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс эцсийн хэрэглээ 1.7 пункт, цэвэр экспорт 3.5 пунктээр өсч, харин хөрөнгийн нийт хуримтлал 5.1 пунктээр буурсан байна (Зураг II.2).

Зураг II.2

ДНБ-ий эцсийн ашиглалтын бүтэц, хувиар, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

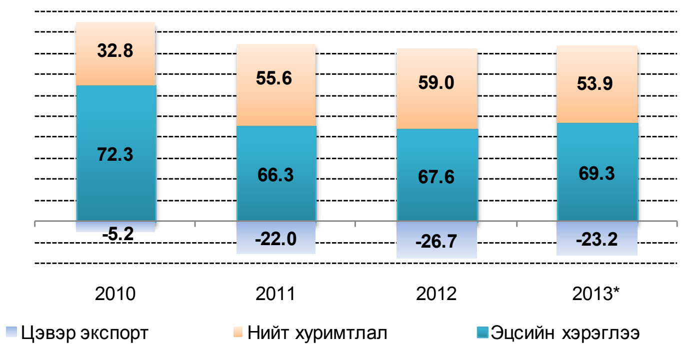

II.2 Үнэ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮҮИ) 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, оны эхнээс 4.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.3 хувиар өслөө (Хүснэгт II.1).

Ерөнхий индекс 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувиар өсөхөд хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.5 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийнх 1.8 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.3 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 1.0 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 1.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 0.2 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 0.1 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.5 хувиар өсч, харин хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ 0.6 хувь, тээврийн бүлгийнх 0.8 хувиар буурсан бөгөөд эдгээрээс бусад бүлгийн үнэ өөрчлөлтгүй байв.

Хүснэгт II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс, бүлгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2013 VII / 2012 VII	2013 VII / 2012 XII	2013 VII / 2013 VI
Ерөнхий индекс	**100.0**	**108.3**	**104.9**	**100.1**
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	106.1	112.1	99.4
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	150.3	102.4	100.3
Хувцас, бөс бараа, гутал	16.1	111.8	104.0	100.5
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	105.5	96.7	101.8
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4.7	109.9	105.6	101.0
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3.6	110.4	106.3	101.2
Тээвэр	12.2	103.1	100.8	99.2
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	99.5	99.8	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	100.7	99.5	100.2
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	115.2	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	111.5	108.5	100.1
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	106.0	102.9	100.5

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2012 оны 7 дугаар сард оны эхнээс 10.4 хувиар өссөн бол 2013 оны 7 дугаар сард 4.9 хувь болж, өсөлт 5.5 пунктээр саарсан байна (Зураг II.3).

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас Дархан-Уул (0.9%), Ховд (0.4%), Завхан (0.4), Говьсүмбэр (0.3%), Өмнөговь (0.3%) Өвөрхангай (0.2%), Хөвсгөл (0.2%), Дорноговь (0.1%) аймагт буурч, Хэнтий аймагт өөрчлөлтгүй, бусад аймагт 0.1-3.7 хувиар өсчээ (Зураг II.4).

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 7 дугаар сард Баруун бүсэд өмнөх сарынхаас 0.3 хувь, оны эхнээс 6.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.8 хувиар өссөн, Хангайн бүсэд өмнөх сарынхаас 0.4 хувь, оны эхнээс 7.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.2 хувиар өссөн, Төвийн бүсэд өмнөх сарынхаас 0.1 хувиар буурч, оны эхнээс 5.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.7 хувиар өссөн, Зүүн бүсэд өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, оны эхнээс 5.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.5 хувиар өссөн байна.

Зураг II.3

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (өмнөх оны 12 сар =100)

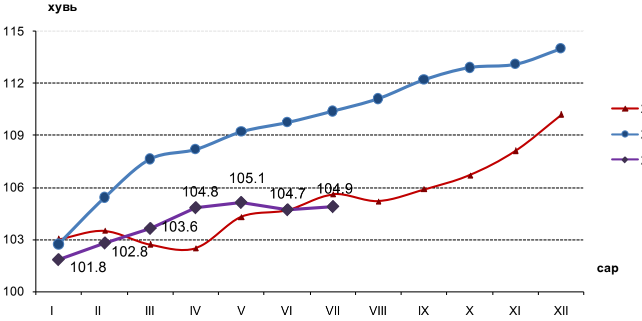

Зураг II.4

Хэрэглээний үнийн индекс, нийслэл, аймгаар, 2013 оны 7 дугаар сард (өмнөх сар =100%)

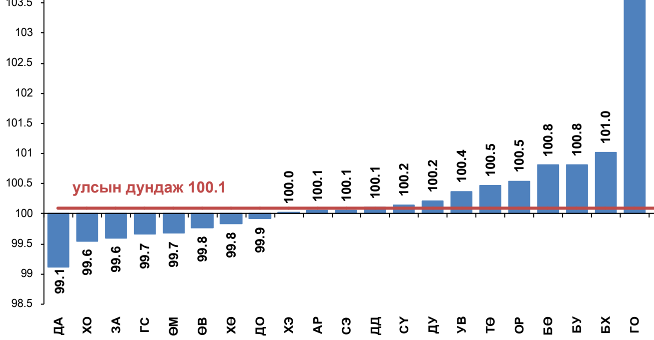

Өрхийн нийт хэрэглээнд өндөр хувийн жин эзэлж буй мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас Дархан-Уул (7.4%), Баянхонгор (4.7%), Булган (4.5%), Сүхбаатар (4.0%), Өмнөговь (3.9%), Өвөрхангай (3.6%), Говьсүмбэр (2.8%), Увс (2.6%), Архангай (2.4%), Төв (1.8%), Орхон (1.3%), Сэлэнгэ (1.2%), Дорноговь (1.0%), Хөвсгөл (0.8%), Дундговь (0.5%), Ховд (0.3%), Дорнод (0.3%) аймагт буурч, бусад 4 аймагт 0.1-2.7 хувиар өссөн байна. Говь-Алтай (2.7%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байв.

Талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ Завхан (6.9%), Дорнод (1.2%), Хэнтий (0.3%), Баян-Өлгий (0.2%), Дундговь (0.2%), Хөвсгөл (0.1%) аймагт буурч, Архангай, Булган, Орхон, Говь-Сүмбэр, Дархан-Уул аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 10 аймагт 0.5-4.9 хувиар өссөн байна. Өвөрхангай (4.9%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байлаа.

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ Говь-Алтай (4.5%) аймагт өсч, Өмнөговь, Говьсүмбэр аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 18 аймагт 0.4-16.1 хувиар буурсан байна. Өвөрхангай (16.1%) аймагт хамгийн их бууралттай байв.

Төмс, хүнсний ногооны дэд бүлгийн үнэ Ховд (13.5%), Өвөрхангай (7.2%), Дундговь (4.8%), Орхон (1.9%), Говьсүмбэр (1.6%), Сэлэнгэ (1.2%), Хэнтий (1.1%) аймагт буурч, Баянхонгор аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 12 аймагт 0.2-21.7 хувиар өсч, ГовьАлтай аймагт 2.4 дахин өссөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас Говь-Алтай аймагт хамгийн их буюу 3.7 хувиар өсчээ. Тус аймагт үнэ өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 8.5 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 5.9 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Дархан-Уул аймагт хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ өмнөх сарынхаас 0.9 хувиар буурахад хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 3.2 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийнх 0.3 хувиар буурсан нь нөлөөлөв.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 7 дугаар сард оны эхнээс бүх аймагт 3.4-13.9 хувиар өсчээ.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 7 дугаар сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, оны эхнээс 3.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.0 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс 2013 оны 7 дугаар сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 0,1 хувь өсөхөд хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн дүн 0.3 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 2.5 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ. Түүнчлэн, гэр ахуйн тавилга, барааных 1.3 хувь, эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээнийх 2.1 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 0.4 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.6 хувиар өссөн байна. Харин хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 0.5 хувь, тээврийн бүлгийнх 1.6 хувиар буурч, эдгээрээс бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн дүн өөрчлөлтгүй байв (Зураг II.5).

Улаанбаатар хотод 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас хэрэглээний сагсны 329 нэрийн бараа, үйлчилгээний 15.2 хувийнх нь үнэ өсч, 10.6 хувийнх нь буурч, 74.2 хувийнх нь үнэ тогтвортой байлаа. Судалгаанд сонгогдсон хүнсний 93 нэрийн барааны 19.4 хувь буюу 18 нэрийн барааны үнэ нэмэгджээ.

Зураг II.5

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 7 дугаар сарын өөрчлөлт, бүлгийн дүнгээр, хувиар

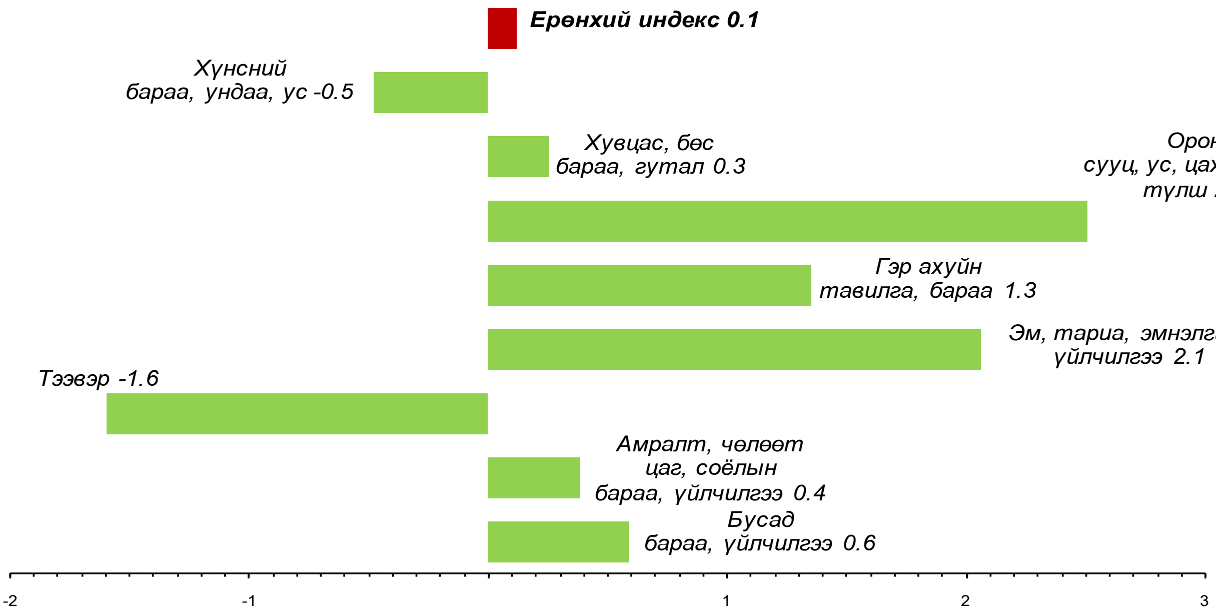

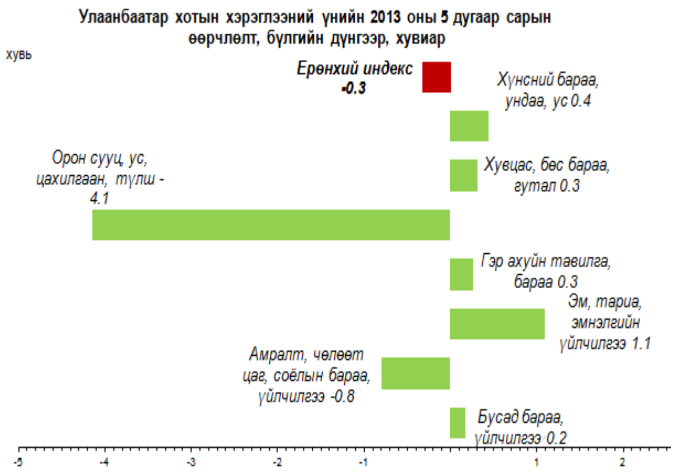

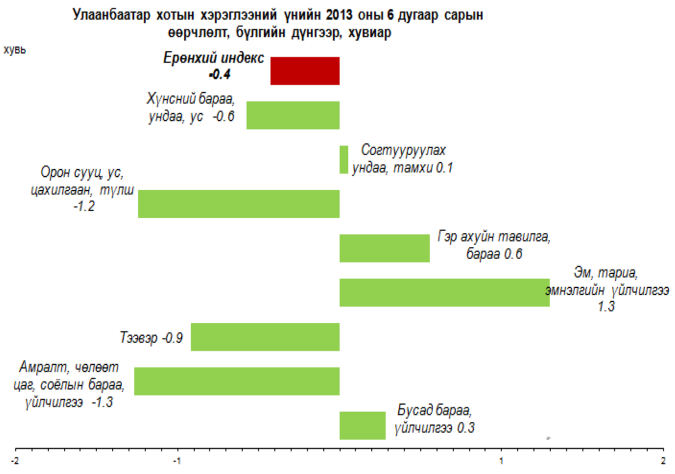

Хүснэгт-II.2

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 7 дугаар сарын индекст нөлөөлсөн бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлт

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт, %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	-0.5	Хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнийн бууралтад мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 1.5 хувь, сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийх 2.9 хувь, жимс, жимсгэнийх 0.6 хувь, төрөл бүрийн өөх, тосных 0.3 хувь, сахар, чихрийнх 0.3 хувиар хямдарсан нь голлон нөлөөлжээ.
Хувцас, бөс бараа, гутал	0.3	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд бүх төрлийн хувцасны үнэ 0.1 хувь, хүүхдийн гутлынх 7.0 хувь, гутал засварын хөлс 4.0 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	2.5	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнийн өсөлтөд орон сууцны түрээсийн үнэ 2.6 хувь, иж бүрдэл гэрийн үнэ 5.7 хувь, нэг уут түлшний модны үнэ 2.7 хувь, нүүрснийх 4.5 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөллөө.
Гэр ахуйн тавилга, бараа	1.3	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд унтлагын орны үнэ 5.8 хувь, орны бүтээлгийн үнэ 19.4 хувь, цэвэрлэгээний болон угаалгын нунтаг бодисынх 1.2-3.3 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	2.1	Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд эм, тарианы үнэ 3.3 хувь, хувийн эмнэлгийн ор хоногийн хөлс 1.7 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөллөө.
Тээвэр	-1.6	Тээврийн бүлгийн үнийн бууралтад судалгаанд сонгогдсон суудлын тэрэгний үнэ 5.6 хувь, орон нутгийн онгоцны тийзийн үнэ 15.0 хувиар хямдарсан нь нөлөөлсөн байна.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	0.4	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд хүүхдийн тоглоомын үнэ 1.2 хувь, сурагчийн дэвтрийн үнэ 5.3 хувь, шугамны үнэ 2.4 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.
Бусад бараа, үйлчилгээ	0.6	Бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд эрэгтэй үс засуулах тариф 5.7 хувь, сахлын татуурганы үнэ 7.7 хувь, бугуйн цагны үнэ 3.6 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2013 оны 7 дугаар сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Дундговь, Ховд, Баянхонгор, Өвөрхангай, Говьсүмбэр аймагт хамгийн бага буюу 27.0-30.0 мян.төг; Архангай, Төв, Хэнтий, Орхон аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 40.0-47.0 мян.төг; адууны ширнийх Дундговь, Увс, Ховд, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Говьсүмбэр, Сэлэнгэ, Дорнод аймагт хамгийн бага буюу 27.0-30.0 мян.төг; Архангай, Орхон, Төв, Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 40.0-42.0 мян.төг; ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Сүхбаатар, Дундговь, Булган, Дархан-Уул, Баян-Өлгий аймагт хамгийн бага буюу 53.0-59.0 мян.төг; Баянхонгор, Говь-Алтай, Өмнөговь аймагт хамгийн их буюу 61.0-63.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Дархан-Уул, Сүхбаатар, Архангай, Хөвсгөл, Дундговь, Увс, Ховд, Орхон аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-8.0 мян.төг буюу 2.6-21.6 хувиар өсч, Булган, Дорнод аймагт өмнөх сарынхаас 0.5-2.0 мян.төг буюу 1.3-5.0 хувиар буурч, Завхан, Өвөрхангай, Говьсүмбэр, Сэлэнгэ, Төв, Хэнтий аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны ширний дундаж үнэ Дорноговь, Сүхбаатар, Говьсүмбэр, Хэнтий, Булган, Баян-Өлгий, Дархан-Уул, Орхон, Ховд, Хөвсгөл, Сэлэнгэ, Архангай, Увс аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-10.0 мян.төг буюу 2.9-50.0 хувиар өсч, Өвөрхангай, Дундговь, Төв, Дорнод аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Баян-Өлгий, Ховд, Архангай, Өмнөговь аймагт өмнөх сарынхаас 0.5-4.0 мян.төг буюу 0.9-6.9 хувиар өсч, Өвөрхангай, Завхан, Баянхонгор, Дундговь аймагт 1.0-4.0 мян.төг буюу 1.6-6.8 хувиар буурч, Говь-Алтай, Увс, Булган, Орхон, Дархан-Уул, Дорноговь, Сүхбаатар аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарын түвшинд байв.

Мал аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний үнийн улсын дундаж болон хамгийн өндөр байгаа аймгуудыг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулж дараах зургаар харуулав.

Зураг II.6

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 7 дугаар сард, мян.төг

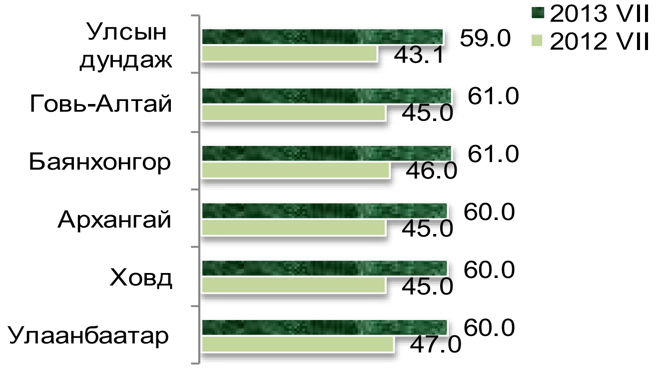

Зураг II.7

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 7 дугаар сард, мян.төг

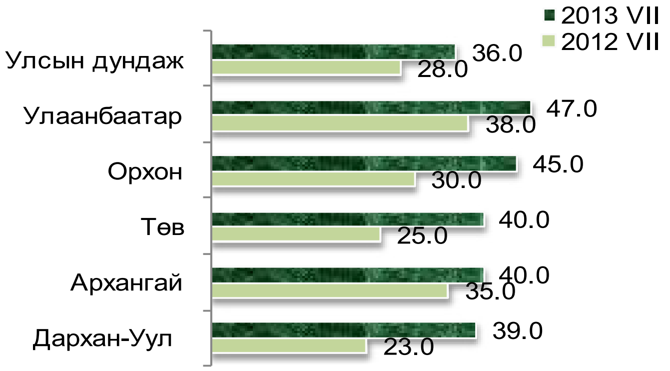

Зураг II.8

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 7 дугаар сард, мян.төг

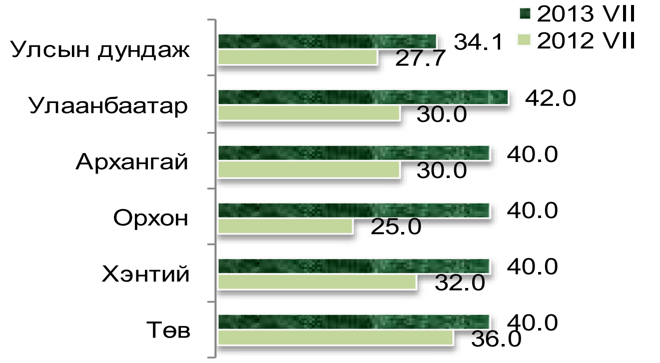

Зураг II.9

Тэмээний 1 кг эр ноосны зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 7 дугаар сард, мян.төг

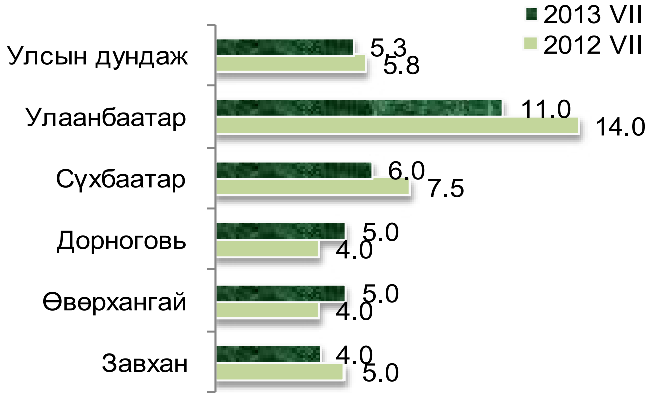

Улаанбаатар хотод худалдаалагдсан барилгын гол нэрийн материалын дундаж үнэ

Улаанбаатар хотод 2013 оны 7 дугаар сард худалдаалагдсан эх орны үйлдвэрийн болон ОХУ, БНХАУ, БНСУ-д үйлдвэрлэсэн барилгын үндсэн 25 нэр төрлийн материалын дундаж үнийг мэдээнд хамрууллаа.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс 2013 оны 7 дугаар сард эх орны үйлдвэрийн шалны банзны үнэ /м3/ 90.0 мян.төг буюу 60.0 хувь, захалсан банзных /м3/ 5.0 мян.төг буюу 14.3 хувь, вакуум цонхных /м2/ 5.0 мян.төг буюу 5.9 хувь, хөнгөн бетоных /м3/ 1.1 мян.төг буюу 0.7 хувиар өсч, 1 шуудай /50 кг/ цементнийх 0.6 мян.төг буюу 6.3 хувь, тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 3 төг буюу 1.1 хувиар буурчээ. ОХУ-д үйлдвэрлэсэн боодол хар цаасны /чулуутай/ үнэ 200 төг буюу 0.9 хувь, БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн дүүжин таазных /м2/ 2.0 мян.төг буюу 57.1 хувь, уян шүршүүрийнх 12.5 мян.төг буюу 50.0 хувь, эмульсных /дотор заслын/ 3.0 мян.төг буюу 42.9 хувь, крантных 20.0 мян.төг буюу 40.0 хувь, хадаасных /1кг/ 300 төг буюу 12.0 хувь, шаазан суултуурынх 11.0 мян.төг буюу 11.0 хувь, тосон будагных /1л/ 200 төг буюу 8.7 хувь, төмөр хаалганых 10.0 мян.төг буюу 6.3 хувь, шалны хавтангийнх /м2/ 50 төг буюу 5.9 хувь, шаазан угаагуурынх 4.4 мян.төг буюу 5.5 хувь, шахмал шалных /м2/ 0.7 мян.төг буюу 5.4 хувиар өсч, 1 шуудай /50 кг/ цементнийх 2.0 мян.төг буюу 23.5 хувь, эмульсных /гадна заслын/ 4.0 мян.төг буюу 22.2 хувь, боодол хар цаасных /чулуугүй/ 1.5 мян төг буюу 15.8 хувь, цонхны шилнийх /нөлөөгүй, м2/ 1.0 мян.төг буюу 7.7 хувиар буурчээ.

Өмнөх сарынхаас эх орны үйлдвэрийн шалны банзны үнэ /м3/ 10.0 мян.төг буюу 4.3 хувиар өсч, тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 27 төг буюу 8.9 хувь, хөнгөн бетоных /м3/ 1.1 мян.төг буюу 0.7 хувиар буурчээ. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн дүүжин таазны /м2/ үнэ 0.5 мян.төг буюу 10.0 хувь, хадаасных /1кг/ 150 төг буюу 5.7 хувь, шаазан суултуурынх 6.0 мян.төг буюу 5.7 хувь, шахмал шалных /м2/ 0.7 мян.төг буюу 5.4 хувиар өсч, эмульсных /дотор заслын/ 0.8 мян.төг буюу 7.4 хувь, шалны хавтангийнх /м2/ 50 төг буюу 5.3 хувь, эмульсных /гадна заслын/ 300 төг буюу 2.1 хувь, шаазан угаагуурынх 0.6 мян.төг буюу 0.7 хувь, ОХУ-д үйлдвэрлэсэн боодол хар цаасны /чулуутай/ үнэ 300 төг буюу 1.3 хувиар буурчээ.

II.3 Мөнгө, зээл, үнэт цаас

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 8095.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 91.7 тэрбум төг буюу 1.1 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1142.2 тэрбум төг буюу 16.4 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.3).

Мөнгөний нийлүүлэлт бүтцийн хувьд 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 49.6 хувийг төгрөгийн хадгаламж, 16.6 хувийг төгрөгийн харилцах, 15.1 хувийг гадаад валютын хадгаламж, 11.4 хувийг гадаад валютын харилцах, 7.3 хувийг банкнаас гадуурх мөнгө эзэлж байна (Зураг II.11). Мөнгөний нийлүүлэлтэд гадаад валютын хадгаламжийн эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 1.3 пункт, төгрөгийн хадгаламжийнх 0.4 пунктээр өсч, төгрөгийн харилцахын эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 1.3 пункт гадаад валютын харилцахынх 0.3 пункт, банкнаас гадуурх мөнгөнийх 0.2 пунктээр буурчээ.

Бага мөнгө 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 1927.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 99.3

Зураг II.10

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), хэрэглээний үнийн улсын индексийн өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх сар=100)

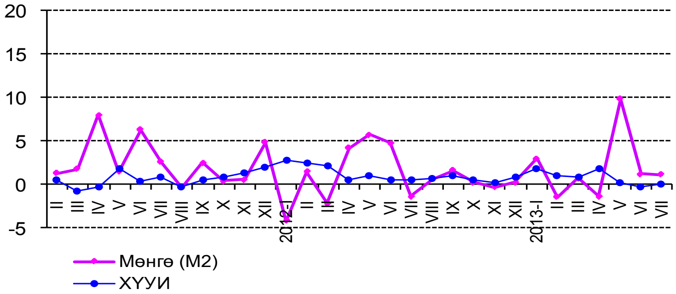

Зураг-II.11

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтэц, хувиар, жил бүрийн 7 дугаар сарын эцсийн байдлаар

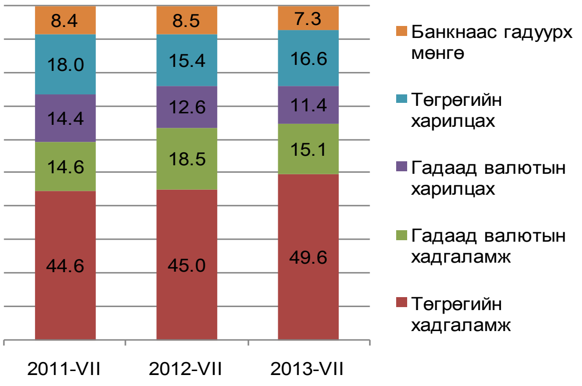

тэрбум төг буюу 4.9 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 267.2 тэрбум төг буюу 16.1 хувиар өсчээ.

Иргэд, байгууллагын нийт хадгаламж 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 5248.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 207.4 тэрбум төг буюу 4.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 830.5 тэрбум төг буюу 18.8 хувиар өсчээ. Төгрөгийн хадгаламж 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 4020.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 80.5 тэрбум төг буюу 2.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 890.0 тэрбум төг буюу 28.4 хувиар өсөв. Гадаад валютын хадгаламж 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 1227.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 126.9 тэрбум төг буюу 11.5 хувь өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 59.4 тэрбум төг буюу 4.6 хувиар буурчээ (Хүснэгт II.3).

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 832.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 3.6 тэрбум төг буюу 0.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 30.8 тэрбум төг буюу 3.8 хувиар өсчээ.

Нөөц мөнгө (M0) 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 3102.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 406.5 тэрбум төгрөгөөр буурчээ. Нөөц мөнгөний бүрэлдэхүүн хэсэг болох банкуудын харилцах, хадгаламж 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 402.6 тэрбум төг буюу 15.0 хувиар буурч, 2273.0 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

Банкуудын нийт актив 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 14.5 их наяд төг болж, өмнөх сарынхаас 0.3 их наяд төг буюу 2.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.2 их наяд төг буюу 56.8 хувиар өслөө.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 9117.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 509.5 тэрбум төг буюу 5.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2688.7 тэрбум төг буюу 41.8 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.4).

Зээлийн өрийн үлдэгдлийг эзэмшигчээр нь авч үзэхэд 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст нийт зээлийн 5023.2 тэрбум төг буюу 55.1 хувь нь хувийн секторт, 4015.0 тэрбум төг буюу 44.0 хувь нь иргэдэд, 49.3 тэрбум төг буюу 0.6 хувь нь улсын байгууллагад, 17.4 тэрбум төг буюу 0.2 хувь бусад байгууллагад, 12.3 тэрбум төг буюу 0.1 хувь бусад санхүүгийн байгууллагад ногдож байна.

Хүснэгт-II.3

Мөнгөний зарим үндсэн үзүүлэлт, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2012 VII	2013 VI	2013 VII
Мөнгөний нийлүүлэлт M2	**6 953.5**	**8 004.0**	**8 095.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	17.5	13.5	16.4
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1.4	1.2	1.1
Нийт хадгаламж	**4 417.8**	**5 040.9**	**5 248.3**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	25.9	15.4	18.8
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.1	- 1.9	4.1
Төгрөгийн хадгаламж	**3 130.7**	**3 940.2**	**4 020.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	18.5	27.9	28.4
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.7	- 0.2	2.0
Валютын хадгаламж	**1 287.0**	**1 100.7**	**1 227.6**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	48.5	- 14.5	- 4.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.1	- 7.5	11.5

Зураг-II.12

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2), бага мөнгө (M1) болон бараг мөнгөний өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх оны мөн үе=100)

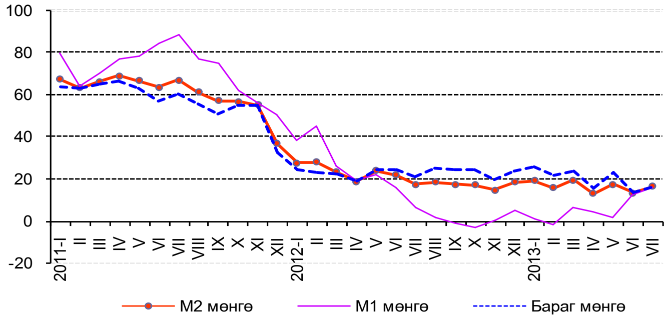

Хүснэгт-II.4

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, чанаргүй болон хугацаа хэтэрсэн зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2012 VII	2013 VI	2013 VII
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	**6 428.5**	**8 607.7**	**9 117.2**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	37.3	36.2	41.8
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.7	4.6	5.9
Чанаргүй зээл	**305.7**	**316.6**	**452.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 20.0	2.8	48.1
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.7	- 0.4	43.0
Хугацаа хэтэрсэн зээл	**85.1**	**149.7**	**161.3**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	19.4	189.1	89.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	64.3	2.3	7.7
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	**4.8**	**3.7**	**5.0**
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд хугацаа хэтэрсэн зээлийн эзлэх хувь	**1.3**	**1.7**	**1.8**

Зураг-II.13

Чанаргүй зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

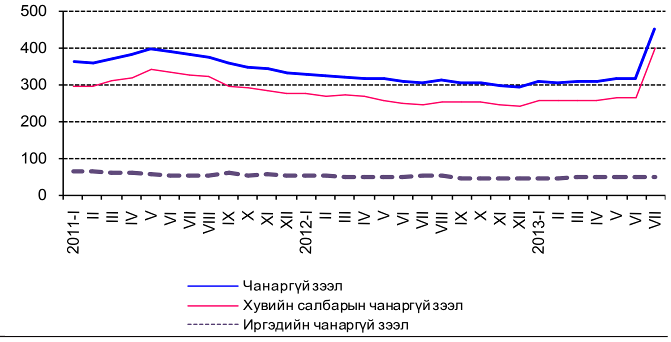

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 452.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 136.1 тэрбум төг буюу 43.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 147.0 тэрбум төг буюу 48.1 хувиар өссөн байна. Чанаргүй зээл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 5.0 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.2 пунктээр өсчээ (Хүснэгт II.4).

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 161.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 11.6 тэрбум төг буюу 7.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 76.2 тэрбум төг буюу 89.5 хувиар өсчээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 1.8 хувийг эзэлж байна. (Хүснэгт II.4).

Банкуудын төгрөгийн зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2013 оны 6 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 0.6 пунктээр буурч, өмнөх оны мөн үеийн хэмжээнд буюу жилийн хүү 17.9 хувь болжээ. Валютын зээлийн жигнэсэн дундаж хүү өмнөх сарынхаас 0.9 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр буурч, жилийн хүү 12.3 хувь боллоо (Зураг II.14).

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 331.6 сая ам.долл, өмнөх оны мөн үеийнхээс 347.5 сая ам.доллараар буурч, 2258.5 сая ам.долл болсон нь манай улсын импортын 18.6 долоо хоног буюу 4.7 сарын хэрэгцээг хангахаар байна (Зураг II.15).

Зураг-II.14

Зээлийн жилийн хүү, сарын эцэст, хувиар

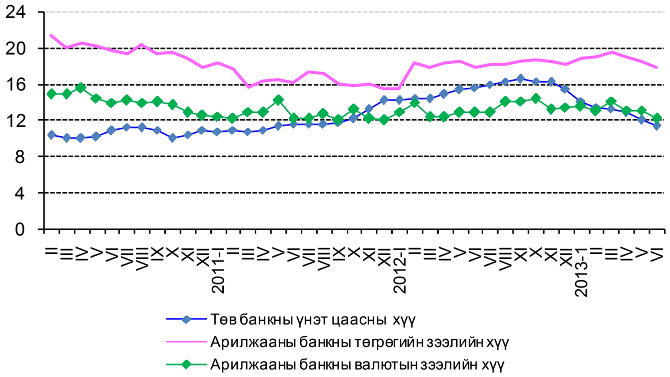

Зураг-II.15

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сарын эцэст, сая ам.долл

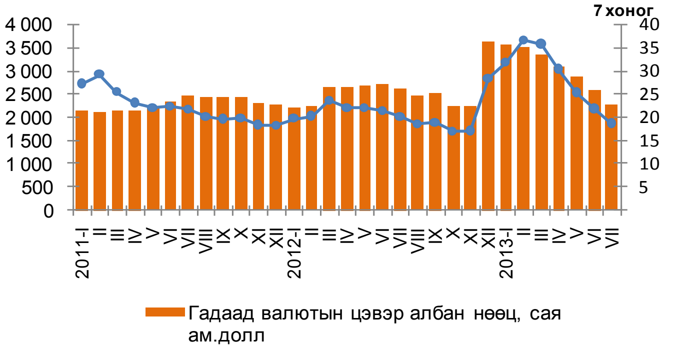

Зураг-II.16

ТОП-20 индекс, сарын дундаж, хувиар

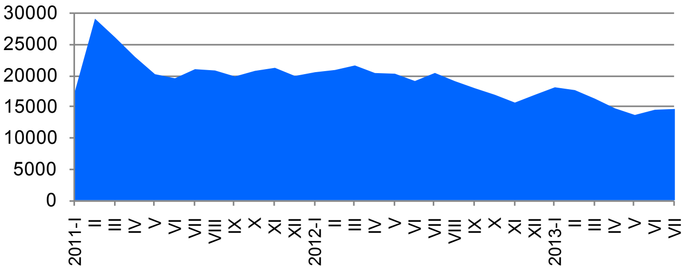

Зураг-II.17

Зах зээлийн үнэлгээ, сарын эцэст, тэрбум төг

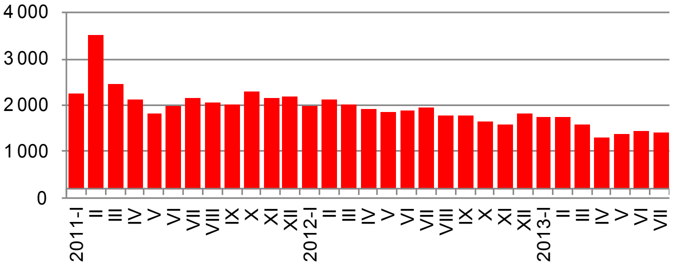

Үнэт цаасны зах зээл

Үнэт цаасны арилжаагаар 2013 оны эхний 7 сард 13.9 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 23.3 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс үнэт цаасны гүйлгээ 48.1 тэрбум төг буюу 77.6 хувь, арилжигдсан үнэт цаасны тоо 87.2 сая ш буюу 79.0 хувиар буурчээ.

Үнэт цаасны арилжаа 2013 оны 7 дугаар сард 21 өдөр явагдаж, 1.6 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 1.3 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Гүйлгээний хэмжээ 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 661.6 сая төг буюу 72.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 823.0 сая төг буюу 2.1 дахин өсчээ. Арилжсан үнэт цаасны тоо 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 482.7 мян.ш буюу 27.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1037.8 мян.ш буюу 44.6 хувиар буурлаа.

Хөрөнгийн зах зээлийн чиг хандлагыг илэрхийлэх ТОП-20 дундаж индекс 2013 оны 7 дугаар сард 14574.0 болж, өмнөх сарынхаас 122.5 нэгжээр өсчээ (Зураг II.16). Хөрөнгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн нийт үнэлгээ 2013 оны 7 дугаар сард 1421.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 16.1 тэрбум төг буюу 1.1 хувиар буурчээ (Зураг II.17).

"РЕМИКОН" хувьцаат компаний 539.0 мян.ш хувьцаа 2013 оны 7 дугаар сард арилжигдсан нь хамгийн идэвхтэй арилжаалсан үнэт цаас байв.

Монголбанкны төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 7 дугаар сард 1474.1 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 130.1 төг буюу 9.7 хувиар суларсан байна (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.03 хувиар чангарч, 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 2.5 хувиар суларчээ (Зураг II.18).

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 7 дугаар сард 1929.4 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 274.6 төг буюу 16.6 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5).

Хүснэгт-II.5

Монголбанкны төгрөгийн гадаад валюттай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

Үзүүлэлт	2012 VII	2013 VI	2013 VII
Ам. доллар	**1 344.0**	**1 437.8**	**1 474.1**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	7.8	8.3	9.7
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.2	0.0	2.5
Евро	**1 654.8**	**1 898.6**	**1 929.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 7.5	13.9	16.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.7	1.6	1.6
Юань	**211.0**	**234.4**	**240.3**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	9.2	12.3	13.9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.1	0.1	2.5
Рубль	**41.4**	**44.5**	**45.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 7.6	9.9	8.7
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.2	- 3.1	1.1

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 6, 7 дугаар сарууддад өмнөх сарынхаас 1.6 хувиар суларсан байна (Зураг II.19).

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 7 дугаар сард 240.3 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 29.3 төг буюу 13.9 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 2.5 хувиар суларсан байна (Зураг II.20).

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 7 дугаар сард 45.0 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.6 төг буюу 8.7 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 3.1 хувиар чангарч, 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.1 хувиар суларсан байна (Зураг II.21).

Зураг-II.18

Төгрөгийн ам. доллартай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

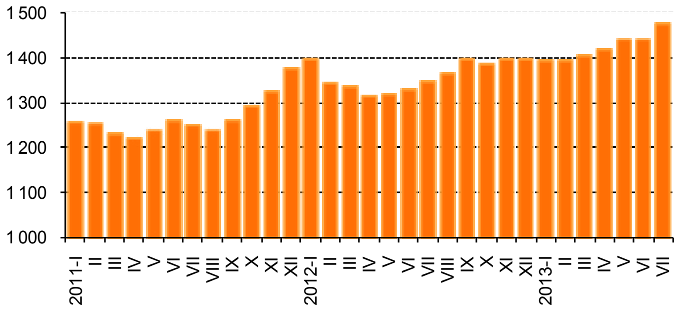

Зураг-II.19

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

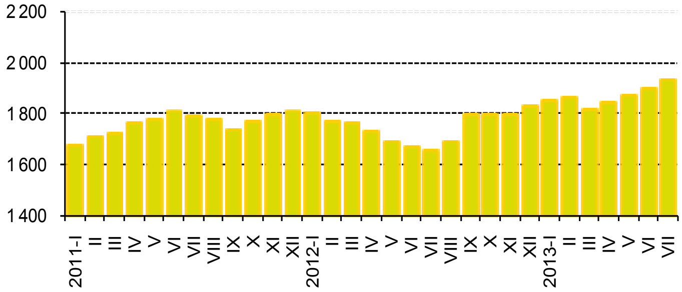

Зураг-II.20

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

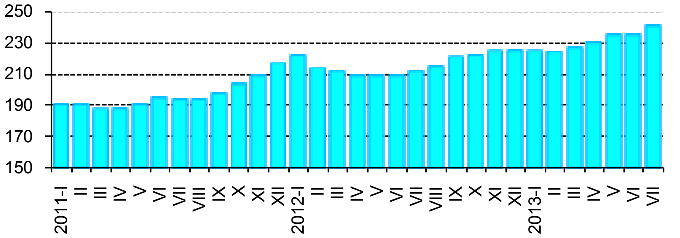

Зураг-II.21

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

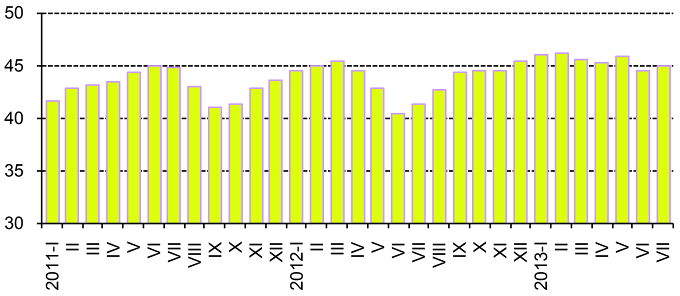

II.4 Улсын нэгдсэн төсөв

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 7 сард 3040.0 тэрбум төг, зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 3185.7 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 145.6 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн алдагдал 453.9 тэрбум төгрөгөөр буурахад орлогын өсөлт нь зарлагын өсөлтөөс 15.5 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлжээ (Зураг-II.22).

Улсын нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 3039.5 тэрбум төг, урсгал зардал 2531.3 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 508.2 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 304.0 тэрбум төгрөгөөр өсч, урсгал зардал 55.5 тэрбум төгрөгөөр буурчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны 6 дугаар сард 493.5 тэрбум төг байсан бол 2013 оны 7 дугаар сард 535.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 41.6 тэрбум төг буюу 8.4 хувиар өсчээ. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны 6 дугаар сард 765.8 тэрбум төг байсан бол 2013 оны 7 дугаар сард 547.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 218.0 тэрбум төг буюу 28.5 хувиар буурчээ. Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 2013 оны 6 дугаар сард 272.3 тэрбум төг, 2013 оны 7 дугаар сард 12.7 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Төсвийн орлого

Улсын нэгдсэн төсөвт 2013 оны эхний 7 сард 3073.7 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 303.5 тэрбум төг буюу 11.0 хувиар өсчээ.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 184.2 тэрбум төг буюу 7.5 хувиар нэмэгдэхэд бусад татвар 175.6 тэрбум төг буюу 34.5 хувиар буурсан хэдий ч дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 148.2 тэрбум төг буюу 16.8 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 102.4 тэрбум төг буюу 28.2 хувь, орлогын албан татварын орлого 100.7 тэрбум төг буюу 20.5 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Зураг-II.22

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, зарлага, тэнцэл, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, тэрбум төг

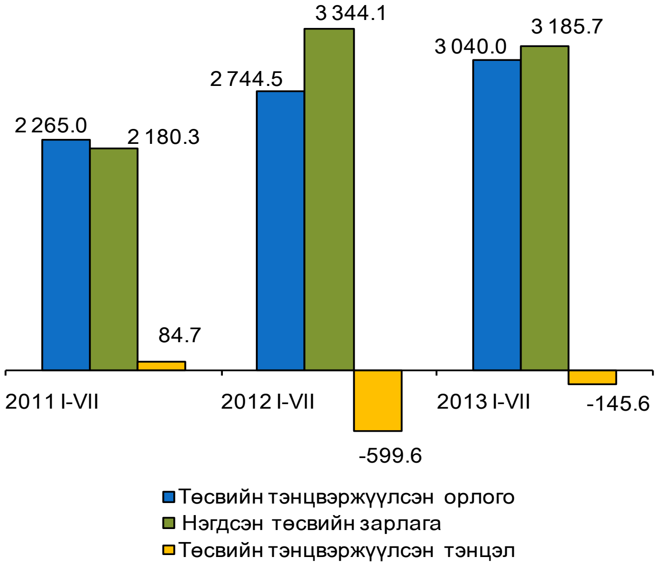

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 119.8 тэрбум төг буюу 41.8 хувиар өсөхөд хувьцааны ногдол ашгийн орлого 17.7 тэрбум төг буюу 71.4 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 9.2 тэрбум төг буюу 23.1 хувиар буурсан хэдий ч хүү, торгуулийн орлого 60.8 тэрбум төг буюу 2.8 дахин, газрын тосны орлого 45.2 тэрбум төг буюу 2.2 дахин, төсөвт газрын өөрийн орлого 37.2 тэрбум төг буюу 30.1 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын 85.7 хувийг татварын орлого, 13.2 хувийг татварын бус орлого, 1.1 хувийг тогтворжуулалтын сангийн орлого эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын бус орлогын эзлэх хувь 2.9 пункт, тогтворжуулалтын сангийнх 0.2 пунктээр өссөн хэдий ч татварын орлогынх 2.7 пунктээр буурчээ (Хавсралт 5).

Төсвийн зарлага

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 7 сард 3185.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 158.5 тэрбум төг буюу 4.7 хувиар буурсан нь эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 33.4 тэрбум төг буюу 94.3 хувь, бараа, үйлчилгээний зардал 162.1 тэрбум төг буюу 14.3 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 73.1 тэрбум төг буюу 2.4 дахин өссөн хэдий ч хөрөнгийн зардал 136.4 тэрбум төг буюу 18.9 хувь, татаас ба шилжүүлгийн зардал 290.8 тэрбум төг буюу 20.7 хувиар буурснаас шалтгаалжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт дүнд урсгал зардал 79.5 хувь, хөрөнгийн зардал 18.4 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 2.2 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн эзлэх хувь 1.1 пункт, урсгал зардлынх 2.1 пунктээр өсч, хөрөнгийн зардлынх 3.2 пунктээр буурчээ (Хавсралт 5).

II.5 Гадаад худалдаа

Монгол Улс 2013 оны эхний 7 сард дэлхийн 122 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 6038.7 сая ам.долл, үүнээс экспорт 2353.6 сая ам.долл, импорт 3685.0 сая ам.долларт хүрчээ (Зураг II.17). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 467.5 сая ам.долл буюу 7.2 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 283.0 сая ам.долл буюу 7.1 хувь, экспортын хэмжээ 184.5 сая ам.долл буюу 7.3 хувиар буурчээ.

Өмнөх оны эхний 7 сард гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн 53.2 хувь нь БНХАУ-д, 17.4 хувь нь ОХУ-д, 29.4 хувь нь бусад улсад ногдож байсан бол 2013 оны эхний 7 сард нийт бараа эргэлтийн 49.9 хувь нь БНХАУ, 14.8 хувь нь ОХУ, 35.3 хувь нь бусад улсад ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс БНХАУ-тай хийсэн худалдааны эзлэх хувь 3.3 пункт, ОХУ-ынх 2.6 пунктээр буурсан бол бусад улсынх 5.9 пунктээр өсчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 7 сард 1.3 тэрбум ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 98.4 сая ам.долл буюу 6.9 хувиар буурчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны 7 дугаар сард 369.6 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан бол 2013 оны 7 дугаар сард 284.4 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 85.2 сая ам.долл буюу 23.1 хувиар буурсан байна.

Зураг-II.17

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, сая ам.долл

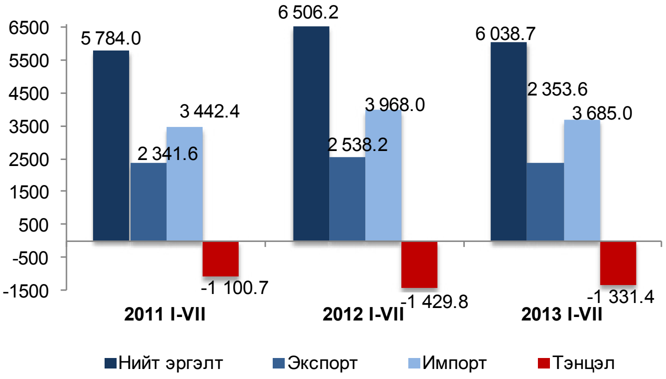

Зураг-II.18

Экспортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2013 оны эхний 7 сарын байдлаар

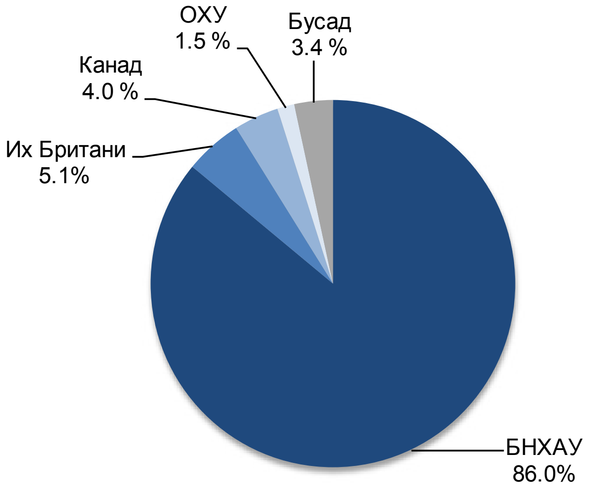

Экспорт

Манай улс 2013 оны эхний 7 сард нийт 50 оронд бараа, бүтээгдэхүүн экспортолсноос БНХАУ-д 86.0 хувь, Их Британи улсад 5.1 хувь, Канад улсад 4.0 хувь, ОХУ-д 1.5 хувь ногдож байгаа нь нийт экспортын 96.6 хувийг эзэлж байна (Зураг II.18).

Экспортын 97.6 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, нэхмэл бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги эзэлж байна (Хүснэгт II.6).

Хүснэгт-II.6

Экспортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

	2011 I-VII	2012 I-VII	2013 I-VII
Эрдэс бүтээгдэхүүн	86.2	89.3	78.5
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	6.9	6.4	9.4
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	3.2	2.0	8.3
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	1.4	0.6	0.9
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	0.2	0.2	0.5
Бусад	2.1	1.5	2.4

Экспортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 184.5 сая ам.долл буюу 7.3 хувиар буурахад экспортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 418.3 сая ам.доллараар буурсан нь нөлөөлөв.

Экспортын дүнд нүүрс 25.3 хувь, зэсийн баяжмал 20.0 хувь, төмрийн хүдэр 16.2 хувь, боловсруулаагүй газрын тос 10.6 хувь, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт 8.3 хувь, жоншны хүдэр, баяжмал 5.2 хувь, цайрын хүдэр, баяжмал 3.3 хувь, бусад бүтээгдэхүүн 11.1 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт экспортод боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алтны эзлэх хувь 6.3 пункт, төмрийн хүдрийнх 4.7 пункт, боловсруулаагүй газрын тос 3.7 пункт, жоншны хүдэр, баяжмалынх 3.0 пункт, цайрын хүдэр, баяжмалынх 0.8 пункт, зэсийн баяжмалынх 0.9 пунктээр өсч, харин нүүрсний эзлэх хувь 20.8 пунктээр буурчээ.

Импорт

Манай улс 2013 оны эхний 7 сард нийт 120 оронтой импортын худалдаа хийсний 26.9 хувийг БНХАУ-тай, 23.3 хувийг ОХУ-тай, 10.4 хувийг АНУ-тай, 8.1 хувийг БНСУ-тай, 7.8 хувийг Япон улстай, 3.3 хувийг ХБНГУ-тай, 3.1 хувийг Беларусь улстай хийсэн нь нийт дүнгийн 82.9 хувийг эзэлж байна (Зураг II.19). Импортын нийт хэмжээнд зарим орнуудын эзлэх хувийг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад Белорусь улсынх 1.6 пункт, АНУ-ынх 1.3 пункт, БНСУ-ынх 1.1 пунктээр өсч, ОХУ-ынх 4.2 пункт, БНХАУ болон ХБНГУ-ынх тус бүр 0.2 пунктээр буурчээ.

Импортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 283.0 сая ам.долл буюу 7.1 хувиар буурахад машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд ангийнх 173.5 сая ам.долл, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд ангийнх 78.4 сая ам.долл, үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүнийх 35.1 сая ам.доллараар буурсан нь голлон нөлөөллөө.

Нийт импортод эрдэс бүтээгдэхүүн 25.2 хувь, машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг 22.1 хувь, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги 20.5 хувь, үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн 8.0 хувь, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн 6.0 хувийг эзэлж, 18.2 хувийг бусад бүлгийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Зураг II.20).

Өмнөх оны мөн үеийнхээс 2013 оны эхний 7 сард импортолсон цахилгаан эрчим хүчний биет хэмжээ 288.8 сая квт.ц, үнийн дүн 30.4 сая ам.долл, суудлын автомашины биет хэмжээ 1120 ширхэгээр өсч, харин үнийн дүн нь 33.5 сая ам.доллараар, автобензиний биет

Хүснэгт-II.7

Экспортолсон зарим эрдэс бүтээгдэхүүн, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, мян.т

	2011 I-VII	2012 I-VII	2013 I-VII
Нүүрс	9 399.3	11 203.8	8 260.3
Зэсийн баяжмал	328.6	330.1	332.2
Төмрийн хүдэр	3 065.9	3 651.8	3 581.9
Боловсруулаагүй газрын тос (мян. баррел)	1 208.5	1 802.5	2 595.3
Цайрын хүдэр, баяжмал	73.1	66.7	80.0
Боловсруулаагүй болон хагас боловсруулсан алт (т)	1.8	1.2	4.7

Зураг-II.19

Импортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2013 оны эхний 7 сарын байдлаар

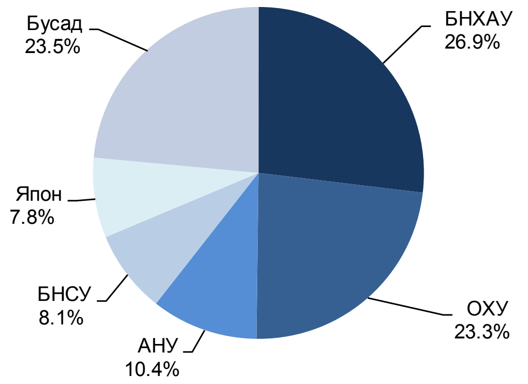

Зураг-II.20

Импортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, хувиар жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

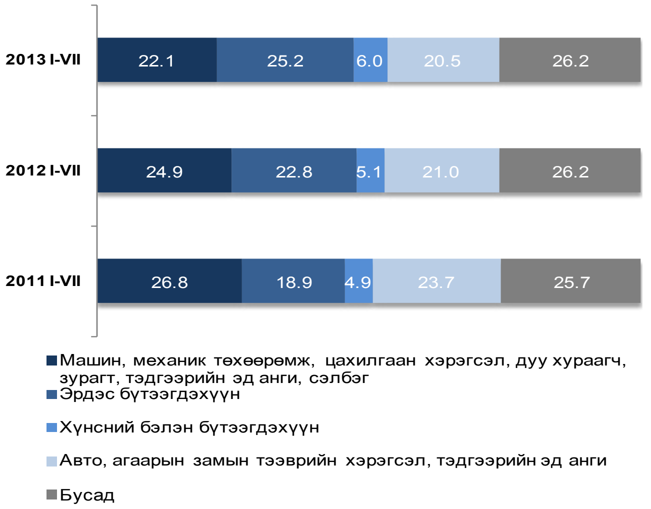

хэмжээ 11.2 мян.т, үнийн дүн 19.8 сая ам.долл, гурилын биет хэмжээ 30.3 мян.т, үнийн дүн 7.5 сая ам.доллараар буурчээ. (Зураг II.21).

Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2013 оны эхний 7 сард 647.6 мян.т буюу 764.2 сая ам.долл болж, нийт импортын үнийн дүнгийн 20.7 хувийг эзэлж, биет хэмжээ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 49.4 мян.т буюу 7.1 хувиар буурсан байна.

Газрын тосны бүтээгдэхүүнийг ОХУ, Беларусь, БНСУ-аас; гурилыг ОХУ болон Казахстан улсаас; элсэн чихрийг Тайланд, Малайз улсаас; нийтийн тээврийн хэрэгслийг БНСУ, БНХАУ-аас; суудлын автомашиныг Япон, БНСУ, ХБНГУ, АНУ, Их Британи улсаас; ачааны автомашиныг АНУ, БНХАУ, БНСУ, Япон улсаас голлон авсан байна.

Импортолсон барааны 92.0 хувийг валютын төлбөртэй худалдаа, 6.4 хувийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын бараа, 1.3 хувийг тусламжийн бараа, 0.2 хувийг зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа, 0.1 хувийг бусад бараа эзэлж байна.

Зураг-II.21

Зарим барааны импорт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, мян.ам.долл

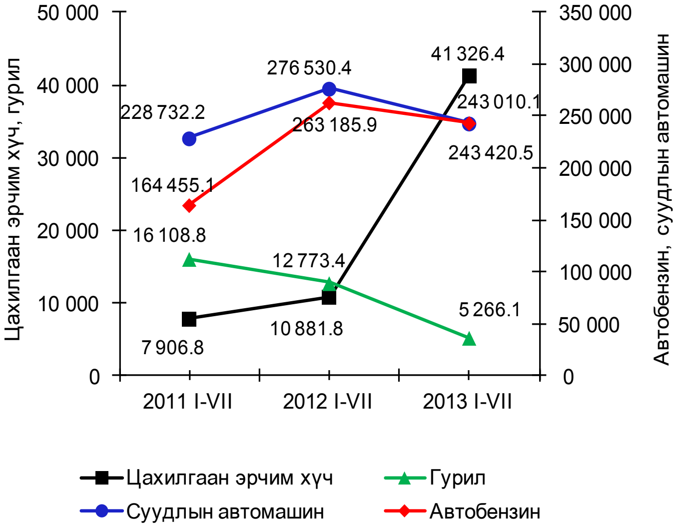

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ

III.1 Хөдөө аж ахуй

Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн яамны мэдээгээр 2013 оны 8 дугаар сарын 1-ний байдлаар морин хадуурын 91.5 хувь, морин тармуурын 91.8 хувь, тракторын тармуурын 91.5 хувь, тракторын хадуурын 89.0 хувь, дугуйт тракторын 90.9 хувь, хаман боогчийн 82.0 хувь нь хадланд ажиллахад бэлэн болжээ. Тракторын хадуур, хаман боогч, дугуйт тракторын бэлэн байдлын хувь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1-10.5 пунктээр өсч, морин тармуур, морин хадуурын бэлэн байдлын хувь 1.3-3.3 пунктээр буурч, тракторын тармуурынх өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байна.

Зураг-III.1

Хадланд ажиллах техникийн бэлэн байдлын хувь, жил бүрийн 8 сарын 1-ний байдлаар

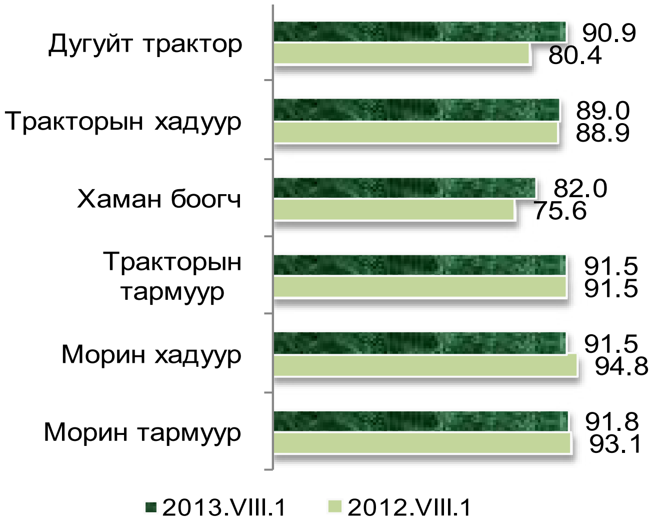

III.2 Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, 2013 оны эхний 7 сард 1318.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 104.6 тэрбум төг буюу 8.6 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын цайрын баяжмал, зэсийн баяжмал, газрын тос, алт зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.2-73.9 хувиар, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын ном, амтат ус ундаа, шингэн сүү,

Зураг-III.2

Уул уурхайн зарим гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар, 2005=100%

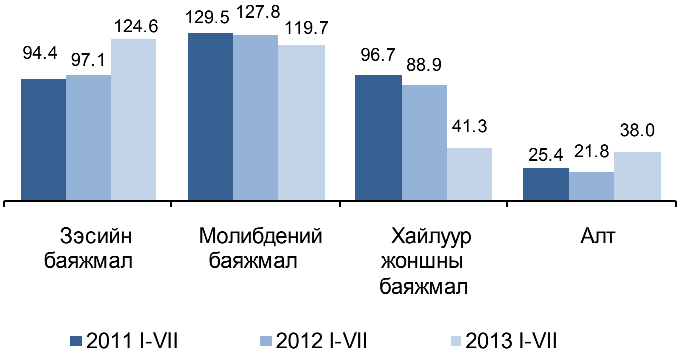

хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, металл цувимал, ган төмөр хийц, нарийн боов, гурил, самнасан ноолуур, барилгын модон хаалга, цонх, бетон зуурмаг, вакуум цонх, хаалга, савласан ногоон цай, хэвлэмэл хуванцар картууд зэрэг нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.4 хувиас 5.2 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын буталмал чулуу, молибдений баяжмал, нүүрс, төмрийн хүдэр, хайлуур жоншны баяжмал зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2.0-53.6 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын бялуу, бетон дэр, архи, металл бэлдэц, тамхи, цемент, цахилгааны утас зэрэг бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.5-91.0 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр, 2013 оны эхний 7 сард 3461.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 465.8 тэрбум төг буюу 15.6 хувиар, үүнээс уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 235.3 тэрбум төг буюу 11.8 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийнх 206.1 тэрбум төг буюу 28.2 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 24.4 тэрбум төг буюу 9.2 хувиар өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн оны үнээр 2013 оны эхний 7 сард 3300.3 тэрбум төг болж, 1951.2 тэрбум төг буюу 59.1 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ. (Хавсралт 12)

Зураг-III.3

Түлш, эрчим хүчний гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар, 2005=100%

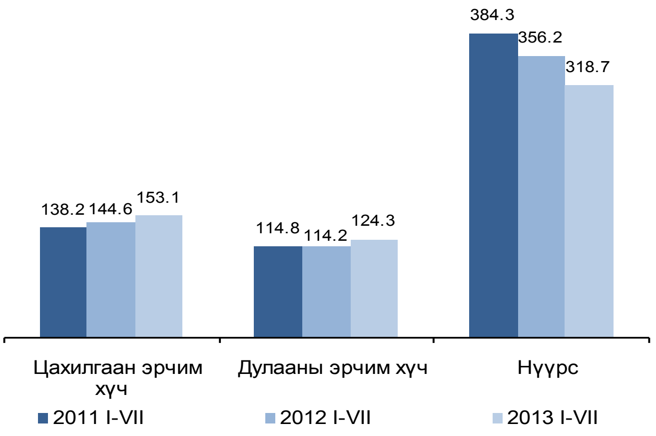

Зураг-III.4

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний борлуулалтын бүтэц, дэд салбараар, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, хувиар

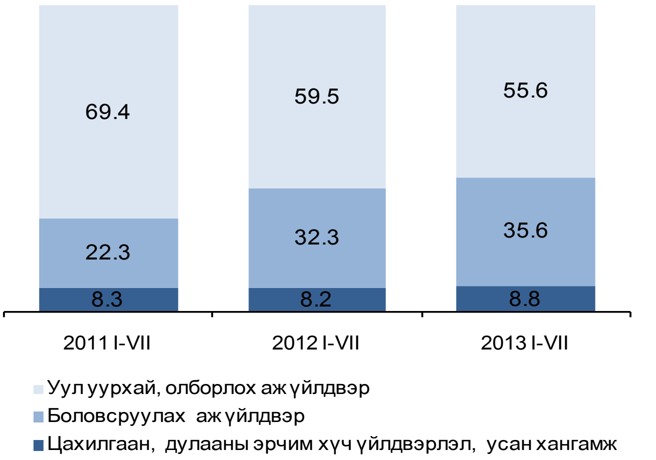

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүний 55.6 хувь нь уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрт, 35.6 хувь нь боловсруулах аж үйлдвэрт, 8.8 хувь нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт ногдож байна (Зураг III.4). Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 2013 оны эхний 7 сард 1834.5 тэрбум төг болж, 1468.7 тэрбум төг буюу 80.1 хувийг, боловсруулах аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 1175.5 тэрбум төг болж, 482.5 тэрбум төг буюу 41.0 хувийг нь гадаад зах зээлд борлуулав.

Нийт борлуулалтад боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь 2013 оны эхний 7 сарын байдлаар 35.6 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.3 пункт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 8.8 хувь болж 0.6 пунктээр нэмэгдэж, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 55.6 хувь болж 3.9 пунктээр буурлаа (Зураг III.4).

Аж үйлдвэрийн салбарт ажиллагчдын тоо 2013 оны 7 дугаар сарын эцэст 65143 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7454 хүн буюу 12.9 хувиар өсчээ. Ажиллагчдын тоо уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 4538 хүн буюу 24.1 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 2728 хүн буюу 10.5 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 188 хүн буюу 1.5 хувиар өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) 2013 оны эхний 7 сард 21766.7 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 74.5 мян.төг буюу 0.3 хувиар өсчээ. Хөдөлмөрийн бүтээмж цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 502.6 мян.төг буюу 5.2 хувиар өсч, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 472.8 мян.төг буюу 1.2 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 653.3 мян.төг буюу 4.2 хувиар буурлаа.

III.3 Нийтийн хоол, зочид буудал

Нийтийн хоол

Нийтийн хоолны салбарын мэдээнд 2013 оны эхний хагас жилд 746 аж ахуйн нэгж хамрагдсан нь салбартаа үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн 54.6 хувь, нийт орлогын 85.0 гаруй хувийг эзэлж байна.

Эдгээр аж ахуйн нэгжийн нийт орлого 2013 оны эхний хагас жилд 85.7 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 17.2 тэрбум төг буюу 25.1 хувиар нэмэгдэхэд гуанзны орлого 3.5 тэрбум төг буюу 60.5 хувиар, тусгай захиалгат хоолоор үйлчилдэг аж ахуйн нэгжийнх 11.0 тэрбум төг буюу 32.1 хувиар, кафеных 1.6 тэрбум төг буюу 32.4 хувиар, баарных 748.2 сая төг буюу 30.9 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Нийтийн хоолны салбарын мэдээнд хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн нэг суудалд ногдох дундаж орлого 2013 оны эхний хагас жилд дунджаар 1.2 сая төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.9 мян.төг буюу 0.7 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс гуанзны нэг суудалд ногдох дундаж орлого 407.3 мян.төг буюу 39.6 хувь, баарных 90.8 мян.төг буюу 21.3 хувиар, кафеных 101.3 мян.төг буюу 13.4 хувиар өсч, харин рестораных 359.2 мян.төг буюу 18.0 хувиар буурчээ (Хүснэгт III.1).

Хүснэгт-III.1

Нийтийн хоолны салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

Үзүүлэлт	Орлого (сая төг)			Өрөөний тоо			Нэг суудалд ногдох дундаж орлого* (мян.төг)		
	2011 I-VI	2012 I-VI	2013 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2013 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2013 I-VI
Ресторан	10 150.3	21 148.0	21 467.2	8 996	10 602	13 126	1 128.3	1 994.7	1 635.5
Кафе	3 213.5	4 870.3	6 448.7	5 222	6 434	7 514	615.4	757.0	858.2
Баар	2 515.8	2 419.5	3 167.7	4 753	5 673	6 124	529.3	426.5	517.3
Гуанз	2 390.7	5 861.5	9 406.6	4 249	5 697	6 550	562.6	1 028.9	1 436.1
Тусгай захиалгат хоолоор үйлчилдэг аж ахуйн нэгж	20 072.3	34 222.0	45 201.6	-	-	-	-	-	-
Дүн	**38 342.6**	**68 521.3**	**85 691.8**	**23 220**	**28 406**	**33 314**	**786.8**	**1 207.5**	**1 215.4**

*Тайлбар: * - Нэг суудалд ногдох дундаж орлогыг салбарын дүнгээр тооцоход тусгай захиалгат хоолоор үйлчилдэг аж ахуйн нэгжийн орлогыг оруулаагүй болно.*

Зочид буудал

Зочид буудлын мэдээнд 2013 оны эхний хагас жилд 323 аж ахуйн нэгж хамрагдаж, энэ нь салбартаа үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн 74.1 хувь, нийт орлогын 85.0 гаруй хувийг эзэлж байна. Эдгээр аж ахуйн нэгжийн орлого 2013 оны эхний хагас жилд 46.3 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.4 тэрбум төг буюу 40.7 хувиар нэмэгдэхэд 3 ба түүнээс дээш одтой буудлынх 9.4 тэрбум төг буюу 42.1 хувь, энгийн буудлынх 3.0 тэрбум төг буюу 31.5 хувь, 2 одтой буудлынх 1.0 тэрбум төг буюу 92.1 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Зочид буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого 2013 оны эхний хагас жилд өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.2 сая төг буюу 20.2 хувиар өслөө. 3 ба түүнээс дээш одтой буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого 5.3 сая төг буюу 34.3 хувь, энгийн буудлынх 385.1 мян.төг буюу 14.7 хувиар өслөө.

Зочид буудлаар 2013 оны эхний хагас жилд үйлчлүүлэгчдийн 77.2 хувь нь Монгол улсын иргэд, 22.8 хувь нь гадаадын иргэд байна. Нэг зочид буудалд дунджаар 2013 оны эхний хагас жилд 796 зочин ногдож, нэг зочин дунджаар 3.1 хоног байрласан байна. Нэг зочинд ногдох орлого дунджаар 180.0 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 48.5 мян.төг буюу 36.8 хувиар нэмэгджээ (Хүснэгт III.2).

Хүснэгт-III.2

Зочид буудлын салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

Үзүүлэлт	Орлого (сая төг)			Өрөөний тоо			Зочдын тоо		
	2011 I-VI	2012 I-VI	2013 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2013 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2013 I-VI
Энгийн буудал	6 743.7	9 562.4	12 578.7	3 514	3 644	4 180	127 680	143 802	170 449
2 одтой буудал	646.2	1 088.0	2 090.5	192	312	613	8 578	17 934	21 403
3, түүнээс дээш одтой буудал	13 527.6	22 259.4	31 628.4	1 271	1 453	1 537	62 219	88 417	65 328
Дүн	**20 917.5**	**32 909.8**	**46 297.7**	**4 977**	**5 409**	**6 330**	**198 477**	**250 153**	**257 180**

Хүснэгт-III.2-ын үргэлжлэл

Үзүүлэлт	Зочид буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого (мян.төг)			Нэг зочинд ногдох дундаж орлого (мян.төг)		
	2011 I-VI	2012 I-VI	2013 I-VI	2011 I-VI	2012 I-VI	2013 I-VI
Энгийн буудал	1 919.1	2 624.1	3 009.3	52.8	66.5	73.8
2 одтой буудал	3 365.6	3 487.2	3 410.3	75.3	60.7	97.7
3, түүнээс дээш одтой буудал	10 643.2	15 319.6	20 578.0	217.4	251.8	484.1
Дүн	**4 202.8**	**6 084.3**	**7 314.0**	**105.4**	**131.6**	**180.0**

III.4 Даатгал

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний хагас жилд 17 аж ахуйн нэгж, байгууллага даатгалын үйл ажиллагаа эрхэлж, даатгалын хураамжийн орлого 41.9 тэрбум төгрөгт хүрч, даатгалын нөхөн төлбөрт 11.7 тэрбум төг олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс даатгалын хураамжийн орлого 410.2 сая төг буюу 1.0 хувь, даатгалын нөхөн төлбөр 2.5 тэрбум төг буюу 27.2 хувиар нэмэгджээ.

Даатгалын хураамжийн орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 410.2 сая төгрөгөөр нэмэгдэхэд эд хөрөнгийн болон хариуцлагын даатгалын орлого 1.2 тэрбум төг буюу 3.2 хувиар буурсан хэдий ч санхүүгийн хариуцлагын даатгал, амь нас, эрүүл мэндийн даатгалын орлого 1.6 тэрбум төг буюу 40.0 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Даатгалын нөхөн төлбөр өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.5 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд эд хөрөнгийн даатгалын нөхөн төлбөр 1.6 тэрбум төгрөг буюу 25.0 хувиар буурсан хэдий ч хариуцлагын даатгалын нөхөн төлбөр 3.6 тэрбум төг буюу 3.8 дахин өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Даатгалын байгууллагад 2013 оны эхний хагас жилд давхардсан тоогоор 351.7 мян. даатгуулагч даатгуулснаас хариуцлагын даатгалд 226.7 мянга, амь нас, эрүүл мэндийн (арилжааны) даатгалд 45.6 мянга, эд хөрөнгийн даатгалд 75.7 мянга, санхүүгийн даатгалд 3.7 мянган даатгуулагч хамрагджээ.

Хүснэгт-III.3

Даатгуулагчийн тоо, даатгалын хураамжийн орлого, нөхөн төлбөр, даатгалын төрлөөр, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

Даатгалын хэлбэр	2012 I-VI	2013 I-VI	2013 I-VI / 2012 I-VI %
Даатгуулагчийн тоо			
Амь нас, эрүүл мэндийн даатгал (арилжааны)	247 428	45 637	18.4
Эд хөрөнгийн даатгал	67 467	75 694	112.2
Хариуцлагын даатгал	268 000	226 704	84.6
Санхүүгийн даатгал	747	3 681	492.8
Бүгд	**583 642**	**351 716**	**60.3**
Хураамжийн орлого, сая төг			
Амь нас, эрүүл мэндийн даатгал (арилжааны)	3 101.9	3 708.1	119.5
Эд хөрөнгийн даатгал	23 869.2	23 398.6	98.0
Хариуцлагын даатгал	13 670.5	12 954.0	94.8
Санхүүгийн даатгал	880.6	1 871.8	212.6
Бүгд	**41 522.3**	**41 932.5**	**101.0**
Нөхөн төлбөр, сая төг			
Амь нас, эрүүл мэндийн даатгал (арилжааны)	853.3	974.5	114.2
Эд хөрөнгийн даатгал	6 379.8	4 784.4	75.0
Хариуцлагын даатгал	1 314.0	4 957.9	377.3
Санхүүгийн даатгал	618.2	943.2	152.6
Бүгд	**9 165.3**	**11 660.0**	**127.2**

III.5 Дотоод худалдаа

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний хагас жилд нийт 51255 аж ахуйн нэгж, байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн 19506 буюу 38.1 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарт үйл ажиллагаа явуулж байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт аж ахуйн нэгжийн 10.0 гаруй хувь, борлуулалтын нийт орлогын 90.0 гаруй хувийг жилд 50.0 сая төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой аж ахуйн нэгж эзэлж байна.

Жилд 50.0 сая төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой нэг аж ахуйн нэгжид ногдох 2012 оны эхний хагас жилд 1839.0 сая төг байсан бол 2013 оны эхний хагас жилд 2048.1 сая төг болж өмнөх оны мөн үеийнхээс 209.1 сая төг буюу 11.4 хувиар өсчээ.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт борлуулалт оны үнээр 2013 оны эхний хагас жилд 2523.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 366.1 тэрбум төг буюу 17.0 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс бөөний худалдааны салбарын борлуулалт 221.2 тэрбум төг буюу 15 хувь, жижиглэн худалдааных 144.9 тэрбум төг буюу 21.3 хувиар өслөө (Хүснэгт III.4).

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалтын 89.8 хувь нь Улаанбаатар хотод ногдож байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт өмнөх оны мөн үеийнхээс Говь-Алтай Баянхонгор, Булган, Завхан, Сэлэнгэ, Говьсүмбэр, Өмнөговь, Увс, Төв, Дорноговь аймгуудад 0.2-57.6 хувиар буурч, бусад аймаг, Улаанбаатар хотод 0.4-37.9 хувиар өслөө.

Жилд 5 тэрбум төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой нэг аж ахуйн нэгжийн худалдааны ашигтай талбай 2013 оны эхний хагас жилд дунджаар 3218.0 ам метр байгаа бол 100 сая төгрөгөөс бага орлоготой жижиг аж ахуйн нэгжийн хувьд 127.9 ам метр байна (Хүснэгт III.5).

Жилд 5 тэрбум төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой худалдааны томоохон төвүүдэд нэг ам метр талбайд ногдох дундаж орлого 2013 оны эхний хагас жилд 7.9 сая төг, 100 сая төгрөгөөс бага борлуулалтын орлоготой жижиг аж ахуйн нэгжийн хувьд энэ үзүүлэлт 344.4 мян.төг байна (Хүснэгт III.5).

Зураг-III.5

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар, тэрбум төг

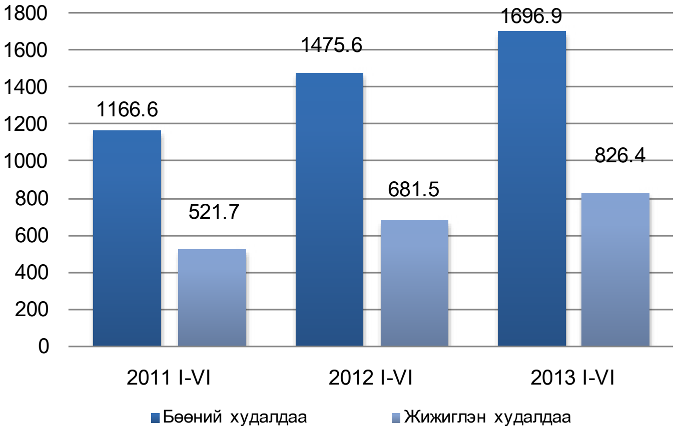

Хүснэгт-III.4

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

Дэд салбар	2011 I-VI	2012 I-VI	2013 I-VI	2013 I-VI / 2012 I-VI %
Бүгд	1 688 282.9	2 157 163.0	2 523 269.2	117.0
Бөөний худалдаа	1 166 601.0	1 475 639.3	1 696 863.8	115.0
Жижиглэнгийн худалдаа	521 681.9	681 523.7	826 405.4	121.3

Хүснэгт-III.5

Бөөний болон жижиглэн худалдааны талбайн хэмжээ, борлуулалтын орлогын бүлгээр, 2013 оны эхний хагас жилийн байдлаар

Борлуулалтын орлого, бүлгээр	Ашигтай талбайн нийт хэмжээ (м2)	Нэг аж ахуйн нэгжид ногдох ашигтай талбай (м2)	Ашигтай талбайн нэг м2-д ногдох дундаж орлого (мян.төг)
100 сая төг хүртэл	81 207.6	127.9	344.4
101-500 сая төг	88 847.9	275.9	836.9
501-1000 сая төг	26 993.9	325.2	2 156.7
1001-5000 сая төг	131 399.2	1 205.5	1 879.1
5001 сая төгрөгөөс дээш	267 090.0	3 218.0	7 921.7

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын аж ахуйн нэгжийн ажлын цагийн үргэлжлэх хугацаа нийт аж ахуйн нэгжийн 0.6 хувьд нь 8 хүртэл цаг, 95.4 хувьд нь 8-23 цаг, 4.0 хувь нь 24 цаг байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт ажиллагчдын 49.7 хувь нь эмэгтэй ажиллагчид байна.

III.6 Тээвэр

Төмөр замын тээврээр 2013 оны эхний 7 сард 11841.0 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 2247.2 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 253.0 мян.т буюу 2.2 хувиар өсч, зорчигчдын тоо 101.5 мян.хүн буюу 4.3 хувиар буурчээ (Зураг III.18.а, III.18.б).

Өмнөх оны мөн үеийнхээс төмөр замаар тээсэн нийт ачааны хэмжээ өсөхөд экспортод гаргасан ачааны хэмжээ 530.1 мян.т буюу 13.2 хувиар буурсан хэдий ч дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 727.6 мян.т буюу 13.8 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа 2013 оны 7 дугаар сард 1774.7 мян.т болж, өмнөх сарынхаас 77.9 мян.т буюу 4.2 хувь, тээврийн орлого 39.6 тэрбум төг болж, 367.8 сая төг буюу 0.9 хувиар буурч, харин зорчигчдын тоо 360.3 мян.хүн болж, 8.0 мян.хүн буюу 2.3 хувиар өссөн бол өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 78.9 мян.т буюу 4.7 хувь, тээврийн орлого 2.2 тэрбум төг буюу 6.0 хувиар мөн өсч, зорчигчдын тоо 28.6 мян.хүн буюу 7.4 хувиар буурчээ (Зураг III.19.а, III.19.б).

Төмөр замын нийт ачаа тээвэрлэлтэд 2013 оны эхний 7 сард дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 50.6 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.2 пунктээр нэмэгдэхэд дотоодод тээвэрлэсэн нүүрс 561.9 мян.т буюу 18.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний 7 сард 241.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.0 тэрбум төг буюу 1.2 хувиар буурчээ (Хүснэгт III.6).

Зураг-III.7а

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн 7 дугаар сарын байдлаар, мян.хүн

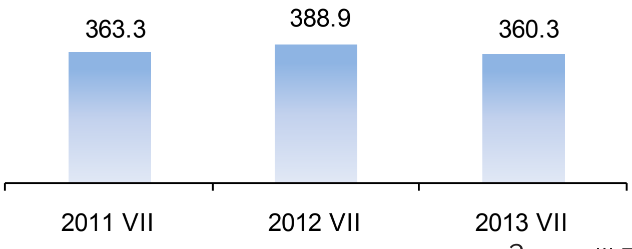

Зураг-III.7а

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн 7 дугаар сарын байдлаар, мян.т

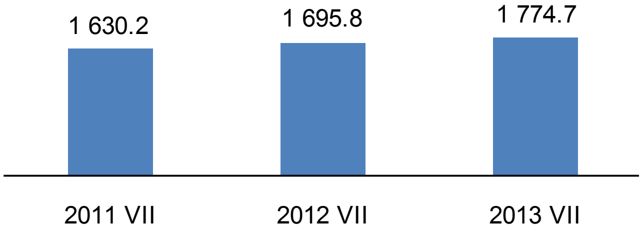

Зураг-III.6а

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, мян.хүн

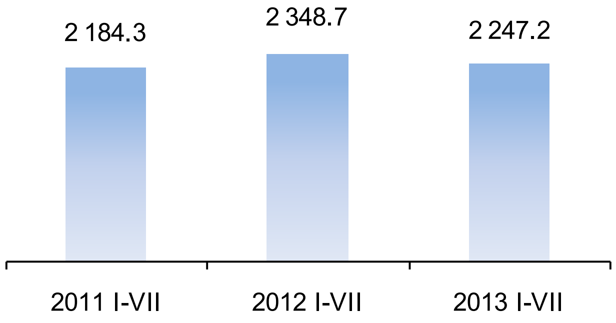

Зураг-III.6б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, мян.т

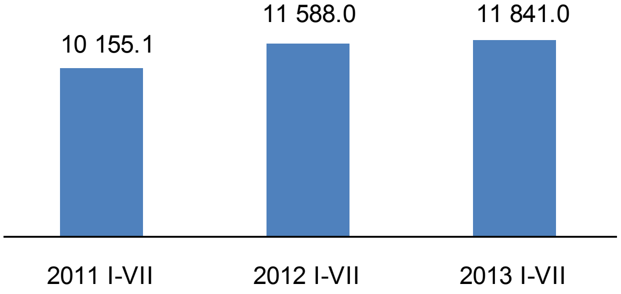

Хүснэгт-III.6

Төмөр замын тээврийн орлого, тээсэн ачаа болон зорчигчдын тоо, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигч тээвэрлэлт, мян.хүн	Тээсэн ачаа, мян.т
2011 I	24 937.1	293.0	1 345.0
II	21 280.4	279.7	1 244.0
III	27 989.6	281.1	1 436.8
IV	32 225.5	301.1	1 494.0
V	33 386.3	324.6	1 489.1
VI	34 575.4	341.6	1 515.9
VII	39 427.6	363.3	1 630.2
2011 I-VII	213 821.8	2 184.3	10 155.1
2012 I	36 061.9	297.1	1 715.7
II	31 891.7	320.7	1 604.6
III	32 669.4	298.2	1 630.6
IV	34 807.8	348.4	1 666.7
V	36 822.2	335.3	1 769.5
VI	34 443.5	360.0	1 505.1
VII	37 401.1	388.9	1 695.8
2012 I-VII	244 097.7	2 348.7	11 588.0
2013 I	31 880.0	315.8	1 664.2
II	21 200.2	293.7	1 321.0
III	34 448.8	280.3	1 616.6
IV	35 996.2	323.4	1 741.3
V	37 866.0	321.5	1 870.6
VI	40 013.2	352.3	1 852.6
VII	39 645.4	360.3	1 774.7
2013 I-VII	241 049.8	2 247.2	11 841.0
2013 I-VII / 2012 I-VII %	98.8	95.7	102.2
2013 VII / 2012 VII %	106.0	97.9	104.7
2013 VII / 2013 VI %	99.1	102.3	95.8

Агаарын тээврээр 2013 оны эхний 7 сард 2332.9 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 439.1 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 69.6 т буюу 3.1 хувь, зорчигчдын тоо 35.7 мян.хүн буюу 8.8 хувиар нэмэгджээ (Зураг III.8.а, III.8.б).

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа 2013 оны 7 дугаар сард 416.0 т болж, өмнөх сарынхаас 6.7 т буюу 1.6 хувиар буурч, зорчигчдын тоо 92.9 мян. хүн болж, 21.2 мян.хүн буюу 29.6 хувь, орлого 28.8 тэрбум төг болж, 7.9 тэрбум төг буюу 37.7 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 29.1 т буюу 7.5 хувь, зорчигчдын тоо 10.8 мян.хүн буюу 13.2 хувь, орлого 6.2 тэрбум төг буюу 27.1 хувиар тус тус өссөн байна (Зураг III.9.а, III.9.б).

Дотоодод зорчсон зорчигчдын тоо 2013 оны эхний 7 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 39.1 мян.хүн буюу 25.4 хувиар өсч, олон улсад зорчсон зорчигчдын тоо 3.4 мян.хүн буюу 1.4 хувиар буурчээ.

Агаарын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний 7 сард 125.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.3 тэрбум төг буюу 12.9 хувиар нэмэгдэв (Хүснэгт III.7).

Хүснэгт-III.7

Агаарын тээврийн орлого, тээсэн ачаа болон зорчигчдын тоо, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигч тээвэрлэлт, мян.хүн	Тээсэн ачаа, мян.т
2011 I	9 021.4	36.5	128.6
II	9 021.2	29.2	123.5
III	8 204.8	35.0	152.1
IV	9 825.9	37.3	153.1
V	10 220.4	41.5	142.8
VI	16 462.4	54.8	259.1
VII	21 130.2	71.4	319.4
2011 I-VII	83 886.2	305.6	1 278.5
2012 I	14 207.7	46.2	302.3
II	12 655.0	47.8	257.8
III	14 175.8	53.3	315.2
IV	13 697.7	52.3	304.5
V	15 125.9	56.7	303.8
VI	18 538.7	64.9	392.6
VII	22 696.6	82.1	387.0
2012 I-VII	111 097.4	403.4	2 263.3
2013 I	17 385.6	59.2	290.6
II	12 911.4	48.8	236.6
III	15 310.2	56.2	322.5
IV	13 834.7	53.0	302.0
V	16 194.6	57.2	342.5
VI	20 942.5	71.7	422.7
VII	28 847.7	92.9	416.0
2013 I-VII	125 426.8	439.1	2 332.9
2013 I-VII / 2012 I-VII %	112.9	108.8	103.1
2013 VII / 2012 VII %	127.1	113.2	107.5
2013 VII / 2013 VI %	137.7	129.6	98.4

Зураг-III.8а

Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, мян.хүн

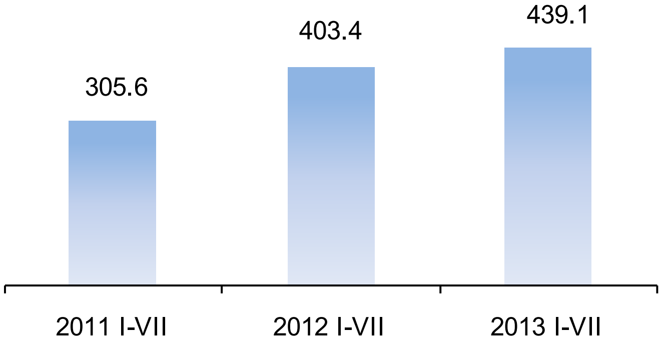

Зураг-III.8б

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, т

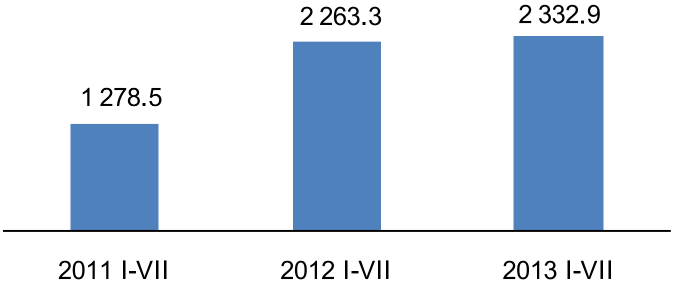

Зураг-III.9а

Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн 7 дугаар сарын байдлаар, мян.хүн

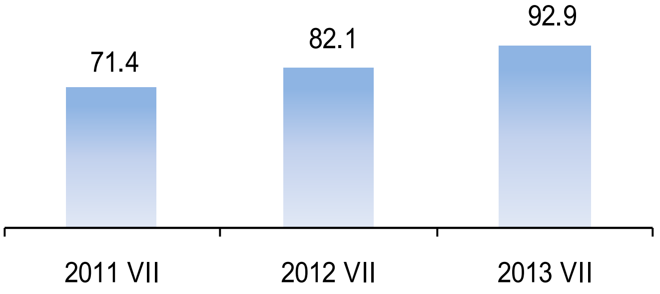

Зураг-III.9б

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн 7 дугаар сарын байдлаар, т

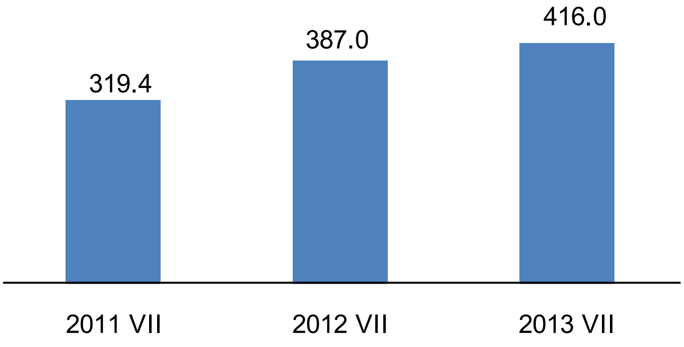

IV.Бусад

Цаг уур, агаарын бохирдол

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2013 оны 7 дугаар сард Өвөрхангай аймгийн Арвайхээр суманд орж 138.5 мм-т хүрчээ. Энэ оны 7 дугаар сард Дорноговь аймгийн Хөвсгөл суманд хамгийн их температур 40.0 хэм, Баян-Өлгий аймгийн Алтай, Завхан аймгийн Цэцэн-Уул, Баянхонгор аймгийн Жаргалант, Архангай аймгийн Тариат сум, Налайх дүүргийн Тэрэлж тосгонд хамгийн бага температур 1.0 хэм байлаа. Салхины хамгийн их хурд Баян-Өлгий аймгийн Өлгий суманд 28 м/с хүрчээ.

Аймгийн төв, нийслэлд агаарын дундаж хэм 2013 оны 7 дугаар сард олон жилийн дунджаас 0.3 хэм, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 хэмээр хүйтэн байлаа.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2013 оны 7 дугаар сард Улаанбаатар хотын 13-р хороолол орчимд 30 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 21 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 15 удаа, Хархорин захын орчимд 13 удаа, 13-р хороолол орчимд 6 удаа, 32-ын тойрог орчимд 3 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж 13-р хороолол орчимд 3 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 2 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан байна.

Зураг-III.10

Улаанбаатар хотын агаар дахь хүхэрлэг хийн агууламж, эхний 7 харуулын дундаж, сараар, (мг/м3)

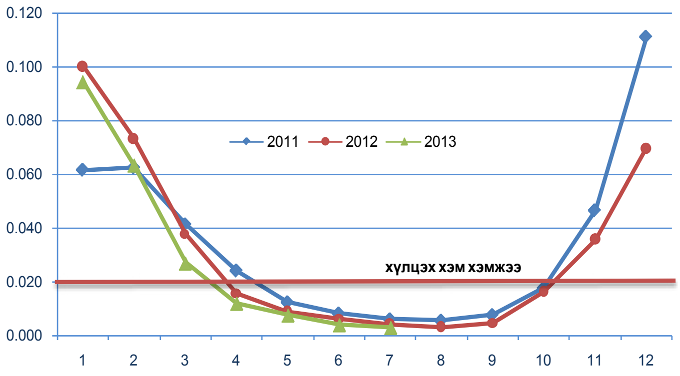

Зураг-III.10

Улаанбаатар хотын агаар дахь азотын давхар ислийн агууламж, эхний 7 харуулын дундаж, сараар, (мг/м3)

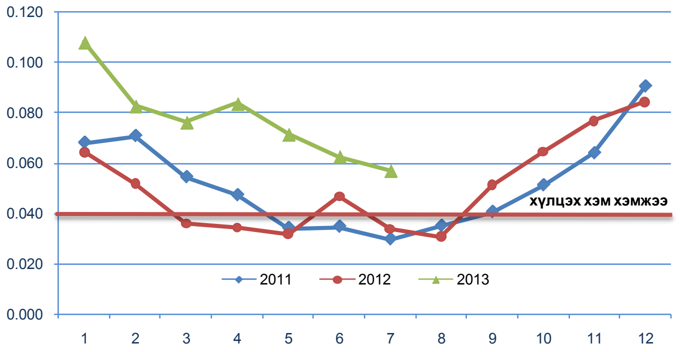

Аюулт үзэгдэл, осол

Аюулт үзэгдэл, осол 2013 оны эхний 7 сард 2896 удаа гарсны улмаас 117 хүн амь насаа алдаж, 234.9 мян.толгой мал, тэжээвэр амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 7 сард объектын түймэр 2484 удаа, ой, хээрийн түймэр 128 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 56 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 46 удаа, хүчтэй салхи шуурга 34 удаа, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдэл 29 удаа, 3.5-аас дээш магнитудын газар хөдлөлт 28 удаа, үйлдвэрлэлийн осол 22 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага, аянгын аюулт үзэгдэл тус бүр 14 удаа, хүн, малын халдварт боом өвчин, үхрийн хорт салст халуурал өвчин, сум галт хэрэгслийн осол тус бүр 8 удаа, бичил уурхайн нурангины осол 7 удаа, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осол 3 удаа, мөндөрийн аюулт үзэгдэл 2 удаа, зуд болон малын халдварт маеди весна өвчин, шүлхий, малын гоц халдварт цэцэг өвчин, хоолны хордлого тус бүр 1 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас энэ оны эхний 7 сард объектын түймэрт 6.8 тэрбум төг, ой, хээрийн түймэрт 3.2 тэрбум төг, хүчтэй салхи шуурганы аюулт үзэгдэлд 618.1 сая төг, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдэлд 189.4 сая төг, аянгын аюулт үзэгдэлд 82.8 сая төг, мал, амьтны халдварт галзуу өвчинд 13.6 сая төг, хүн, малын халдварт боом, үхрийн хорт салт халуурал өвчин, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осол, үйлдвэрлэлийн ослоор нийтдээ 9.1 сая төгрөгийн хохирол иргэн болон байгууллагад учирсан байна. Гол нуурын усанд унасан ослоор 54 хүн, объектын түймрээр 40 хүн,

үйлдвэрлэлийн ослоор 10 хүн, бичил уурхайн нурангины ослоор 6 хүн, аянгын аюулт үзэгдлээр 3 хүн, ой, хээрийн түймэрт 2 хүн, аадар бороо үерийн аюулт үзэгдэл, хүчтэй салхи шуурганы улмаас тус бүр 1 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 323-аар нэмэгдэв.

Хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтдын тоо 2013 оны эхний 7 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 227.0 мян.толгойгоор их байна (Хүснэгт 1).

Хүснэгт-III.5

Аюулт үзэгдэл, осол, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар*

Үзүүлэлт	2011 I-VII	2012 I-VII	2013 I-VII	2013 I-VII / 2012 I-VII %
Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдлын тоо	2 100	2 573	2 896	112.6
Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас амь насаа алдсан хүний тоо	146	143	117	81.8
Шатсан гэр, орон сууцны тоо	960	1 346	1 210	89.9
Аюулт үзэгдлийн улмаас хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтан, толгой	165 263	7 857	234 880	2 989.4
Объектын түймрийн тоо	1 789	2 235	2 484	111.1
Учирсан хохирлын хэмжээ, тэрбум төг	2.9	14.3	10.9	76.1

**-Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээ*

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА С.МЭНДСАЙХАН

2013 оны 8 дугаар сарын 10

Хавсралт № 1

НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр

Аймаг, нийслэл	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо			Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа, хувиар			Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо			Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо		
	2011 I-VII	2012 I-VII	2013 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2013 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2013 I-VII	2011 I-VII	2012 I-VII	2013 I-VII
ДҮН	**40 552**	**45 637**	**38 924**	**139.2**	**141.9**	**119.7**	**11377***	**12812***	**14 816**	**23 256**	**27 063**	**24 530**
Баруун бүс	**7 851**	**6 357**	**5 512**	**96.4**	**110.9**	**113.2**	**798**	**885**	**948**	**1 927**	**1 747**	**2 130**
БӨ	1 397	1 014	1 125	102.9	116.4	114.5	198	251	216	301	199	366
ГО	819	879	935	92.4	126.1	120.8	85	105	113	331	274	181
ЗА	2 293	1 280	930	105.9	102.6	106.5	144	195	187	423	361	636
УВ	951	695	857	109.8	114.6	116.7	202	178	183	519	353	307
ХО	2 391	2 489	1 665	72.3	94.7	109.8	169	156	249	353	560	640
Хангайн бүс	**13 373**	**11 412**	**10 107**	**111.3**	**101.4**	**118.0**	**1 457**	**1 556**	**1 805**	**4 898**	**3 690**	**4 265**
АР	2 154	1 621	1 562	119.9	128.1	112.9	233	237	252	647	473	508
БХ	2 172	1 845	1 433	120.5	113.4	109.4	220	207	272	1 201	750	681
БУ	1 327	629	723	99.6	118.0	123.2	132	178	248	583	555	423
ОР	1 661	1 822	1 958	120.2	90.3	138.8	286	281	358	505	483	398
ӨВ	3 833	2 747	2 588	46.1	113.4	108.3	263	351	335	881	653	1043
ХӨ	2 226	2 748	1 843	107.7	110.7	119.2	323	302	340	1 081	776	1212
Төвийн бүс	**6 519**	**6 305**	**6 356**	**158.6**	**125.3**	**119.0**	**1 818**	**1 988**	**2 160**	**3 735**	**2 984**	**2 979**
ГС	150	150	125	80.9	100.6	127.1	71	94	106	181	97	147
ДА	1 961	1 961	2 240	98.4	105.3	126.6	347	381	387	615	661	559
ДО	664	743	999	174.3	136.0	120.8	313	347	323	749	617	723
ДУ	889	462	550	108.9	162.3	116.2	113	123	150	275	295	240
ӨМ	568	369	723	209.9	138.0	120.9	196	209	249	685	281	327
СЭ	1 068	1 334	1 153	85.1	93.8	113.2	416	421	421	683	524	549
ТӨ	1 219	1 286	566	82.1	87.6	115.0	362	413	524	547	509	434
Зүүн бүс	**2 669**	**3 852**	**5 459**	**103.1**	**107.8**	**106.9**	**803**	**874**	**861**	**1 997**	**2 230**	**3 479**
ДД	841	1 849	3 490	103.1	106.0	114.0	296	351	453	960	1316	2057
СҮ	1 014	893	909	96.3	116.6	105.4	110	127	165	350	406	708
ХЭ	814	1 110	1 060	112.3	101.6	102.4	397	396	243	687	508	714
Улаанбаатар	**10 140**	**17 711**	**11 490**	**159.6**	**187.7**	**127.7**	**6 399**	**7 373**	**8 920**	**10 699**	**16 412**	**11 677**
Бусад*/Other*								136	122			

* - Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргүүдийг хамруулав.

Хавсралт № 2

ХАМГИЙН ӨНДӨР, ХАМГИЙН БАГА ҮЗҮҮЛЭЛТТЭЙ АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ

	Хэмжих нэгж	2013 оны эхний 7 сарын байдлаар				
		Улсын дундаж	Хамгийн их		Хамгийн бага	
1000 хүнд ногдох төрөлт	0/00*	16.5	ГС	19.7	ТӨ	7.9
			УБ	18.3	СЭ	10.8
			БХ	17.7	БУ	11.3
1000 хүнд ногдох нас баралт	0/00*	3.3	ХӨ	4.2	ГС	2.2
			СҮ, ЗА	4	ТӨ	2.5
			ДД	3.9	ӨМ, БӨ	2.6
Нялхсын нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	0/00*	14	ХӨ	25	ДА, ТӨ, ОР	9
			ГО	22	СЭ, ДУ, ДД	10
			БХ	21	ХЭ	12
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	0/000**	88	ДД	288	ГО	34
			СҮ	134	БӨ, УВ	41
			ДО	118	ОР	44
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа зарлага=100	%	119.7	ОР	138.8	ХЭ	102.4
			УБ	127.7	СҮ	105.4
			ГС	127.1	ЗА	106.5

*-промиль
**- продицмиль

Хавсралт № 3

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, ХҮНСНИЙ ГОЛ НЭРИЙН БАРААНЫ ҮНЭ, аймаг, нийслэлээр

жил бүрийн 7 дугаар сарын байдлаар

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг											
	2013.VII / 2012.XII	2013.VII / 2013.VI	I зэргийн гурил, кг			Хонины мах, кг			Үхрийн мах, кг			Цагаан будаа, кг		
			2011.VII	2012.VII	2013.VII	2011.VII	2012.VII	2013.VII	2011.VII	2012.VII	2013.VII	2011.VII	2012.VII	2013.VII
Баруун бүс														
БӨ	**103.6**	**100.8**	600	700	697	4 000	7 150	6 500	5 000	7 000	6 750	1 600	1 700	1 767
ГО	**108.7**	**103.7**	900	900	917	3 700	6 500	7 200	4 000	6 500	7 500	1 700	1 700	1 733
ЗА	**108.0**	**99.6**	800	1 000	933	3 800	6 500	8 000	4 000	7 000	8 000	1 600	1 600	1 700
УВ	**103.5**	**100.4**	800	800	900	3 500	6 500	6 867	3 500	6 500	6 800	1 600	1 600	1 800
ХО	**108.7**	**99.6**	850	1 200	1 200	4 000	7 000	8 000	4 500	7 000	8 000	1 600	1 700	1 767
Хангайн бүс														
АР	**104.9**	**100.1**	690	700	760	3 800	7 300	7 500	4 500	7 300	8 000	1 600	1 800	1 800
БХ	**106.7**	**101.0**	780	850	867	3 800	6 500	6 500	4 000	6 500	6 500	1 600	1 600	1 750
БУ	**113.9**	**100.8**	680	800	880	3 500	6 500	7 000	3 800	6 500	7 500	1 800	1 800	1 800
ОР	**108.7**	**100.5**	650	700	717	3 900	7 000	7 467	4 300	7 600	8 100	1 550	1 650	1 727
ӨВ	**105.8**	**99.8**	800	750	750	4 000	6 200	6 800	4 500	7 800	8 000	1 700	1 600	1 800
ХӨ	**105.5**	**99.8**	800	800	967	3 500	7 600	8 500	4 000	7 500	8 750	1 800	1 750	1 833
Төвийн бүс														
ГС	**104.7**	**99.7**	743	650	723	3 800	6 200	6 900	4 800	7 000	7 700	1 417	1 550	1 600
ДА	**104.3**	**99.1**	820	810	810	4 900	7 000	7 500	4 550	7 950	7 800	1 700	1 700	1 800
ДО	**110.0**	**99.9**	750	750	717	4 300	6 650	7 400	5 500	7 200	8 500	1 550	1 550	1 650
ДУ	**107.5**	**100.2**	880	780	800	3 800	6 400	7 167	-	3 500	6 500	1 680	1 560	1 783
ӨМ	**104.3**	**99.7**	800	850	900	5 000	7 000	7 000	-	4 500	5 500	1 550	1 800	1 867
СЭ	**105.3**	**100.1**	700	800	767	4 200	7 450	7 500	4 800	7 500	8 667	1 500	1 667	1 700
ТӨ	**104.6**	**100.5**	660	640	645	4 000	6 800	7 300	4 500	8 500	9 000	1 600	1 600	1 683
Зүүн бүс														
ДД	**107.6**	**100.1**	680	650	630	3 700	7 000	7 167	4 500	8 200	8 667	1 300	1 500	1 567
СҮ	**104.0**	**100.2**	730	750	840	3 800	6 500	7 000	4 500	7 500	7 500	1 500	1 500	1 667
ХЭ	**103.4**	**100.0**	930	800	833	4 300	6 700	7 500	5 000	7 800	9 500	1 600	1 600	1 633
Улаанбаатар														
УБ	**103.6**	**100.1**	722	695	725	4 244	7 600	8 010	4 915	8 070	8 885	1 655	1 695	1 675

Хавсралт № 3-ын үргэлжлэл

	Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг														
	Шингэн сүү, л			Элсэн чихэр, кг			Ногоон цай, 2 кг			Төмс, кг			Сонгино, кг		
	2011.VII	2012.VII	2013.VII	2011.VII	2012.VII	2013.VII	2011.VII	2012.VII	2013.VII	2011.VII	2012.VII	2013.VII	2011.VII	2012.VII	2013.VII
Баруун бүс															
БӨ	1 000	1 000	1 000	1 900	1 733	1 733	3 800	4 000	4 100	1 500	400	467	1 266	1 200	1 500
ГО	800	1 000	867	1 700	1 700	1 733	5 500	5 000	6 000	800	700	1 667	1 500	1 500	1 500
ЗА	1 000	1 000	1 267	1 600	1 700	1 700	3 800	3 800	4 000	800	800	800	1 500	1 500	1 733
УВ	600	800	700	1 800	1 700	1 833	4 500	6 150	6 000	1 500	767	633	1 500	1 500	2 167
ХО	1 000	1 000	1 267	1 800	1 800	1 933	4 800	4 850	7 767	1 000	1 050	1 000	1 500	1 200	1 500
Хангайн бүс															
АР	1 000	1 000	1 000	1 700	1 800	1 700	3 500	2 500	2 800	1 000	1 000	600	1 000	1 000	1 100
БХ	600	900	967	1 800	1 800	1 567	4 400	4 200	3 800	800	800	600	1 200	1 200	1 500
БУ	500	600	700	1 800	1 800	1 800	3 500	3 500	4 000	1 200	1 000	800	1 100	1 000	1 500
ОР	700	700	600	1 500	1 600	1 467	5 000	4 250	4 147	800	567	800	1 000	1 300	1 367
ӨВ	1 000	800	1 000	1 800	1 600	1 550	4 500	4 500	4 500	800	800	500	800	900	1 600
ХӨ	600	700	700	1 700	1 800	1 833	4 900	4 800	4 450	800	950	567	1 500	1 150	1 633
Төвийн бүс															
ГС	733	1 000	1 000	1 500	1 500	1 300	3 000	3 900	4 033	900	850	633	917	800	1 133
ДА	400	500	600	1 750	1 700	1 670	4 500	3 800	4 400	1 000	950	600	1 000	1 000	1 500
ДО	1 500	1 500	1 500	1 550	1 550	1 567	4 500	5 000	4 750	967	900	800	1 000	1 500	1 425
ДУ	1 000	1 350	1 100	1 680	1 500	1 583	3 680	4 050	4 300	1 000	980	667	980	950	1 333
ӨМ	1 500	2 000	2 000	1 700	1 800	1 767	4 300	4 100	4 700	1 200	1 300	800	1 200	1 300	1 800
СЭ	500	850	650	1 600	1 667	1 633	4 200	4 967	5 000	900	1 350	633	2 000	1 167	1 833
ТӨ	700	700	733	1 700	1 500	1 500	4 200	4 800	4 000	900	1 000	667	800	800	1 400
Зүүн бүс															
ДД	600	600	600	1 600	1 600	1 633	3 600	3 800	4 167	700	700	717	700	800	1 233
СҮ	800	1 000	800	1 500	1 500	1 433	3 500	3 800	3 983	1 000	930	750	800	870	1 267
ХЭ	500	1 000	800	1 600	1 600	1 533	5 100	4 200	4 633	1 000	1 000	600	1 200	1 000	1 417
Улаанбаатар															
УБ	900	800	890	1 675	1 695	1 660	4 270	4 270	4 310	1 230	1 070	1 000	970	990	1 420

Хавсралт № 4

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар

төг

Аймаг, нийслэл	Үхрийн 1 ширхэг ширний дундаж үнэ					
	2 м-ээс доош урттай			2 м-ээс дээш урттай		
	2012 VII	2013 VI	2013 VII	2012 VII	2013 VI	2013 VII
Баруун бүс						
БӨ	17 500	30 000	30 000	-	-	-
ГО	17 000	-	-	26 000	-	-
ЗА	20 000	28 000	28 000	23 000	35 000	35 000
УВ	-	-	30 000	-	30 000	35 000
ХО	15 000	-	-	-	25 000	30 000
Хангайн бүс						
АР	24 000	28 000	30 000	35 000	38 000	40 000
БХ	25 000	20 000	-	30 000	-	30 000
БУ	19 000	27 500	31 500	27 500	39 500	39 000
ОР	25 000	33 000	35 000	30 000	37 000	45 000
ӨВ	18 000	25 000	25 000	22 000	30 000	30 000
ХӨ	18 000	25 000	25 000	23 000	30 000	32 000
Төвийн бүс						
ГС	20 000	25 000	25 000	-	30 000	30 000
ДА	14 000	27 500	31 000	23 000	38 000	39 000
ДУ	13 500	20 000	22 000	22 500	24 000	27 000
СЭ	28 000	25 000	25 000	38 000	35 000	35 000
ТӨ	22 000	30 000	30 000	25 000	40 000	40 000
Зүүн бүс						
ДД	25 000	25 000	28 000	29 000	40 000	38 000
СҮ	15 000	27 500	29 000	28 500	35 000	36 000
ХЭ	23 000	34 000	30 000	-	40 000	40 000
Улаанбаатар						
УБ	27 000	34 000	33 000	38 000	45 000	47 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ		
	2012 VII	2013 VI	2013 VII
Баруун бүс			
БӨ	27 500	31 000	35 000
ЗА	-	25 000	-
УВ	-	20 000	30 000
ХО	-	25 000	30 000
Хангайн бүс			
АР	30 000	30 000	40 000
БХ	28 000	-	-
БУ	28 500	34 000	36 500
ОР	25 000	35 000	40 000
ӨВ	25 000	30 000	30 000
ХӨ	27 000	25 000	30 000
Төвийн бүс			
ГС	25 000	29 000	30 000
ДА	24 000	30 500	34 500
ДО	20 000	34 000	35 000
ДУ	25 000	27 000	27 000
ӨМ	25 000	-	-
СЭ	38 000	25 000	30 000
ТӨ	36 000	40 000	40 000
Зүүн бүс			
ДД	25 000	30 000	30 000
СҮ	27 500	33 000	34 000
ХЭ	32 000	38 000	40 000
Улаанбаатар			
УБ	30 000	40 000	42 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Ямааны 1 кг ноолуурын дундаж үнэ					
	Цагаан			Бор		
	2012 VII	2013 VI	2013 VII	2012 VII	2013 VI	2013 VII
Баруун бүс						
БӨ	44 500	58 500	59 000	44 500	58 500	59 000
ГО	45 000	61 000	61 000	45 000	61 000	61 000
ЗА	44 500	61 000	60 000	-	61 000	60 000
УВ	46 000	60 000	60 000	45 000	-	60 000
ХО	45 000	58 000	60 000	45 000	55 000	60 000
Хангайн бүс						
АР	45 000	58 000	60 000	45 000	58 000	60 000
БХ	46 000	63 000	61 000	46 000	-	61 000
БУ	-	55 000	55 000	41 500	55 000	55 000
ОР	45 000	60 000	60 000	42 000	56 000	60 000
ӨВ	45 000	61 000	60 000	45 000	61 000	60 000
ХӨ	48 000	58 000	-	49 000	60 000	-
Төвийн бүс						
ГС	43 000	50 000	-	-	-	-
ДА	40 000	58 000	58 000	-	58 000	58 000
ДО	44 000	60 000	60 000	44 000	60 000	60 000
ДУ	45 500	59 000	55 000	-	-	-
ӨМ	-	58 000	62 000	46 000	58 000	62 000
СЭ	38 000	50 000	-	38 000	50 000	-
ТӨ	40 000	60 000	-	40 000	60 000	-
Зүүн бүс						
ДД	30 000	40 000	-	30 000	40 000	-
СҮ	37 500	53 000	53 000	37 500	53 000	53 000
ХЭ	-	45 000	-	-	-	-
Улаанбаатар						
УБ	47 000	60 000	60 000	47 000	55 000	60 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Тэмээний 1 кг ноосны дундаж үнэ					
	Эр			Эм		
	2012 VII	2013 VI	2013 VII	2012 VII	2013 VI	2013 VII
Баруун бүс						
ГО	5 000	-	-	5 000	-	-
ЗА	5 000	4 000	4 000	5 000	4 000	4 000
УВ	4 500	3 500	4 000	-	-	4 000
ХО	4 000	-	-	-	-	-
Хангайн бүс						
БХ	4 000	4 500	3 500	4 000	-	3 500
ӨВ	4 000	6 000	5 000	4 000	5 000	5 000
Төвийн бүс						
ГС	3 000	3 000	3 500	-	3 500	3 500
ДО	4 000	-	5 000	4 000	-	5 000
ДУ	9 800	-	-	4 300	-	-
ӨМ	-	-	-	4 500	5 500	5 000
ТӨ	5 000	-	-	5 000	-	-
Зүүн бүс						
СҮ	7 500	7 000	6 000	3 000	3 000	3 000
Улаанбаатар						
УБ	14 000	12 000	11 000	5 000	5 000	4 500

Хавсралт № 5

МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

сая төг

	2012 I-VII		2013 I-VII	
	Дүн	дүнд эзлэх хувь	Дүн	дүнд эзлэх хувь
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	**2 770 240.6**	**100.0**	**3 073 744.7**	**100.0**
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	25 482.2	0.9	33 705.5	1.1
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	2 744 758.4	99.1	3 040 039.2	98.9
УРСГАЛ ОРЛОГО	2 735 498.2	98.7	3 039 489.6	98.9
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	2 449 046.3	88.4	2 633 225.5	85.7
1. Орлогын албан татвар	491 325.3	17.7	592 020.0	19.3
- аж ахуйн нэгжийн	313 383.1	11.3	354 877.4	11.5
- хүн амын	177 892.3	6.4	237 142.6	7.7
- зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн	49.9	0.0	-	-
2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	363 564.4	13.1	465 989.6	15.2
3. Өмчийн татвар	11 282.0	0.4	19 355.3	0.6
4. Дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар	881 159.7	31.8	1 029 381.4	33.5
- нэмэгдсэн өртгийн татвар	706 582.8	25.5	761 618.1	24.8
- онцгой албан татвар	148 172.4	5.3	238 896.6	7.8
- тусгай зориулалтын орлого	26 404.6	1.0	28 866.7	0.9
5. Гадаад худалдааны татварын орлого	193 282.3	7.0	193 627.2	6.3
6. Бусад татвар	508 432.5	18.4	332 852.1	10.8
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	286 451.9	10.3	406 264.0	13.2
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	8 226.2	0.3	549.6	0.0
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	1 034.0	0.0	0.0	0.0
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**3 344 135.1**	**100.0**	**3 185 681.3**	**100.0**
НИЙТ ЗАРЛАГА	3 308 654.2	98.9	3 116 751.2	97.8
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2 586 809.1	77.4	2 531 260.5	79.5
1. Бараа, үйлчилгээний зардал	1 129 972.7	33.8	1 292 091.0	40.6
- цалин, хөлс	689 713.2	20.6	809 859.2	25.4
- бараа, үйлчилгээний бусад зардал	440 259.5	13.2	482 231.8	15.1
2. Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	50 574.3	1.5	123 674.7	3.9
3. Татаас ба шилжүүлэг	1 406 262.1	42.1	1 115 494.9	35.0
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	721 845.1	21.6	585 490.8	18.4
Дотоод эх үүсвэр	700 287.0	20.9	397 757.4	12.5
- хөрөнгө оруулалт	657 373.6	19.7	384 978.2	12.1
- их засварын зардал	30 037.1	0.9	6 426.2	0.2
- геологи хайгуулын зардал	754.7	0.0	2 360.4	0.1
- ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	2 419.2	0.1	2 089.6	0.1
- улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	9 702.4	0.3	1 902.9	0.1
Гадаад эх үүсвэр	21 558.1	0.6	187 733.4	5.9
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	35 480.9	1.1	68 930.1	2.2
- гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	11 072.0	0.3	11 253.5	0.4

Хавсралт № 6

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

сая төг

Аймаг, нийслэл	Орлого			Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг		Зарлага		
	2012 I-VII	2013 I-VII	2013 I-VII / 2012 I-VII %	2012 I-VII	2013 I-VII	2012 I-VII	2013 I-VII	2013 I-VII / 2012 I-VII %
БҮГД	**423 337.5**	**1 034 780.1**	**244.4**	**54 722.7**	**652 555.0**	**298 282.7**	**864 163.4**	**289.7**
Баруун бүс								
Дүн	**26 880.8**	**160 821.7**	**598.3**	**9 613.9**	**144 885.6**	**24 249.5**	**142 051.2**	**585.8**
БӨ	4 613.7	36 107.9	782.6	2 270.0	33 218.4	3 963.8	31 538.0	795.7
ГО	6 036.9	27 363.6	453.3	239.4	24 599.6	4 788.0	22 644.0	472.9
ЗА	6 058.5	33 377.2	550.9	3 518.4	30 324.8	5 903.3	31 344.0	531.0
УВ	6 270.8	32 153.4	512.7	3 586.2	29 037.7	5 473.8	27 540.9	503.1
ХО	3 900.9	31 819.6	815.7	-	-	4 120.6	28 984.3	703.4
Хангайн бүс								
Дүн	**64 007.7**	**213 408.8**	**333.4**	**15 982.6**	**167 303.6**	**63 146.9**	**180 928.1**	**286.5**
АР	6 335.0	33 644.3	531.1	3 499.0	30 248.3	4 944.1	29 796.8	602.7
БХ	6 688.2	32 738.3	489.5	4 017.3	29 706.8	5 895.6	29 918.0	507.5
БУ	4 889.3	25 336.1	518.2	1 046.6	15 272.1	4 143.1	20 569.2	496.5
ОР	32 586.0	38 230.9	117.3	-	-	36 098.3	27 549.3	76.3
ӨВ	6 430.7	36 714.5	570.9	3 811.6	32 851.3	5 668.6	33 891.3	597.9
ХӨ	7 078.6	46 744.8	660.4	3 608.1	42 282.0	6 397.3	39 203.4	612.8
Төвийн бүс								
Дүн	**105 359.0**	**197 634.4**	**187.6**	**4 692.0**	**129 838.2**	**84 114.7**	**166 059.5**	**197.4**
ГС	2 398.4	8 338.9	347.7	815.4	6 042.9	2 384.8	6 562.2	275.2
ДА	6 594.7	29 235.5	443.3	-	-	6 264.0	23 088.6	368.6
ДО	9 259.9	22 752.4	245.7	-	-	6 810.4	18 827.5	276.5
ДУ	5 126.3	19 967.7	389.5	2 954.8	18 147.4	3 158.2	17 177.7	543.9
ӨМ	65 583.1	49 759.9	75.9	-	-	47 517.2	41 169.8	86.6
СЭ	9 729.2	34 034.7	349.8	-	-	10 369.9	30 058.6	289.9
ТӨ	6 667.5	33 545.3	503.1	921.9	28 328.1	7 610.1	29 175.0	383.4
Зүүн бүс								
Дүн	**14 647.3**	**82 298.4**	**561.9**	**365.2**	**69 532.8**	**13 583.0**	**76 953.9**	**566.5**
ДД	4 584.1	27 422.6	598.2	-	-	4 325.8	24 052.2	556.0
СҮ	5 116.2	25 066.7	490.0	365.2	21 727.0	4 388.7	23 787.2	542.0
ХЭ	4 947.0	29 809.1	602.6	-	-	4 868.6	29 114.6	598.0
Улаанбаатар								
УБ	**212 442.6**	**380 616.7**	**179.2**	**24 068.9**	**140 994.8**	**113 188.6**	**298 170.8**	**263.4**
УБ	212 442.6	380 616.7	179.2	24 068.9	140 994.8	113 188.6	298 170.8	263.4

Хавсралт № 7

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

сая төг

Аймаг, нийслэл	2012 I-VII	2013 I-VII	2013 I-VII / 2012 I-VII %
БҮГД	**83 970.4**	**8 720.9**	**10.4**
ДА	1 613.5	-	-
ДО	900.0	-	-
ОР	31 208.8	2 000.0	6.4
ӨМ	37 088.1	3 086.1	8.3
СЭ	1 500.0	-	-
УБ	11 660.0	3 634.8	31.2

Хавсралт № 8

Гадаад худалдааны нийт эргэлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Үзүүлэлт	2012 I-VII	2013 I-VII	2013 I-VII / 2012 I-VII %
Нийт бараа эргэлт	**6 506 172.4**	**6 038 656.1**	**92.8**
Экспорт	**2 538 171.2**	**2 353 633.7**	**92.7**
Валютын төлбөртэй худалдаа	2 534 065.0	2 351 501.5	92.8
Гадаадын тусламжийн бараа	169.6	-	-
Гадаадын захиалагчийн материалаар хийсэн бараа	2 374.5	1 852.3	78.0
Бусад	1 562.0	279.9	17.9
Импорт	**3 968 001.3**	**3 685 022.4**	**92.9**
Валютын төлбөртэй худалдаа	3 413 168.2	3 391 575.9	99.4
Бараа солилцоо	25.9	36.6	141.4
Гадаадын тусламжийн бараа	84 223.1	47 228.1	56.1
Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа	464 347.1	236 459.2	50.9
Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа	4 022.4	7 274.7	180.9
Гадаадын захиалагчийн материал, эд зүйлс	612.5	779.2	127.2
Бусад	1 602.2	1 668.7	104.2

Тайлбар: *-дахин
*Note: *-times more*

Хавсралт № 9

Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Барааны бүлэг	2012 I-VII		2013 I-VII	
	Дүн	Дүнд эзлэх хувь	Дүн	Дүнд эзлэх хувь
Экспорт	**2 538 171.2**	**100.0**	**2 353 633.7**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	2 266 649.8	89.3	1 848 357.8	78.5
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	161 856.7	6.4	221 110.2	9.4
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	51 994.8	2.0	195 239.2	8.3
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	15 283.0	0.6	20 393.1	0.9
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	6 225.9	0.2	18 643.1	0.8
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	6 022.4	0.2	11 690.7	0.5
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	11 505.5	0.5	11 481.2	0.5
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	9 899.1	0.4	10 617.2	0.5
Бусад	8 733.9	0.4	16 101.3	0.6
Импорт	**3 968 001.3**	**100.0**	**3 685 022.4**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	903 989.4	22.8	929 354.6	25.2
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	989 394.4	24.9	815 856.5	22.1
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	834 215.7	21.0	755 781.4	20.5
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	330 403.2	8.3	295 351.8	8.0
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	201 714.5	5.1	221 410.0	6.0
Химн, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	162 927.0	4.1	169 559.3	4.6
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	141 032.7	3.6	133 231.2	3.6
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуун зүйлс, шил, шилэн сав	71 160.7	1.8	70 802.6	1.9
Бусад	333 163.6	8.4	293 675.1	8.1

Хавсралт № 10

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 VII	2013 VII	2012 I-VII	2013 I-VII	2013 I-VII / 2012 I-VII %
Нийт дүн	**167 646.1**	**213 147.2**	**1 213 351.0**	**1 317 970.0**	**108.6**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**92 444.8**	**142 402.1**	**696 834.4**	**775 430.1**	**111.3**
Нүүрс олборлолт	11 633.9	13 230.6	149 709.8	133 943.7	89.5
Газрын тос олборлолт	15 570.7	22 710.3	106 469.5	142 268.9	133.6
Металлын хүдэр олборлолт	63 144.4	105 196.1	427 624.7	492 937.4	115.3
Бусад ашигт малтмал олборлолт	2 095.9	1 265.0	13 030.4	6 280.1	48.2
Боловсруулах аж үйлдвэр	**61 818.4**	**57 597.5**	**382 147.0**	**399 674.4**	**104.6**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	28 499.0	21 675.6	181 708.6	185 179.5	101.9
Тамхи үйлдвэрлэл	804.4	2 205.8	11 331.5	8 624.1	76.1
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	7 118.6	7 134.0	44 014.6	46 541.3	105.7
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	153.8	191.1	3 135.4	3 686.8	117.6
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	451.9	65.0	3 114.9	6 346.0	203.7
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	238.8	255.5	1 380.5	1 313.4	95.1
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	377.4	274.0	2 482.6	1 782.9	71.8
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	739.5	1 553.9	7 793.1	10 145.5	130.2
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	4 687.6	8 081.3	31 928.0	51 696.1	161.9
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	2 037.4	3 146.1	12 721.5	16 772.6	131.8
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	722.1	755.0	5 631.3	5 194.7	92.2
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	8 640.1	6 700.3	31 326.5	22 032.4	70.3
Төмрийн үйлдвэрлэл	6 460.2	4 967.5	36 898.8	38 157.1	103.4
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	16.4	11.4	62.5	90.6	144.8
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	311.1	442.3	3 359.2	1 216.3	36.2
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	160.8	48.5	2 783.4	249.1	9.0
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	0.7	0.6	4.8	4.1	85.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	69.4	35.0	257.9	240.4	93.2
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	329.3	54.8	2 211.9	401.5	18.2
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**13 382.9**	**13 147.6**	**134 369.6**	**142 865.5**	**106.3**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	12 334.2	12 054.1	126 345.2	134 673.5	106.6
Ус ариутгал, усан хангамж	1 048.7	1 093.5	8 024.4	8 192.1	102.1

Хавсралт № 11

Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

Нэр төрөл	Хэмжих нэгж	2012 VII	2013 VII	2012 I-VII	2013 I-VII	2013 I-VII / 2012 I-VII %
Цахилгаан эрчим хүч	сая кВт.цаг	272.6	265.7	2 330.2	2 467.5	105.9
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	170.6	171.4	4 857.4	5 287.1	108.8
Газрын тос	мян.баррел	284.6	415.1	1 945.9	2 600.2	133.6
Нүүрс	мян.т	1 110.4	1 262.8	14 289.1	12 784.3	89.5
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	мян.т	21.7	55.9	201.4	258.6	128.4
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	т	306.1	307.0	2 385.5	2 233.0	93.6
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	11.8	7.5	70.4	32.7	46.4
Алт	кг	625.8	1 040.4	2 761.2	4 800.8	173.9
Катодын зэс, 99%	т	188.6	214.9	1 280.2	1 300.3	101.6
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	86.2	72.4	411.3	386.1	93.9
Самнасан ноолуур	т	42.6	63.8	228.2	340.3	149.1
Хивс	мян.м2	35.9	3.9	465.2	516.8	111.1
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	-	-	2.6	6.4	246.2
Зүсмэл материал	м3	3 482.0	794.7	5 930.0	3 666.5	61.8
Шохой	мян.т	6.2	5.2	35.3	32.0	90.7
Цемент	мян.т	42.4	41.5	230.0	140.4	61.0
Сонин	сая х.д.х	3.6	4.0	33.5	31.8	94.9
Малын мах	т	-	-	1 191.3	1 031.0	86.5
Хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн	т	225.7	173.2	1 190.8	1 305.2	109.6
Гурил	т	5 895.5	12 425.1	43 328.3	59 175.0	136.6
Талх	т	1 939.3	1 798.6	14 060.4	14 916.5	106.1
Нарийн боов	т	1 116.8	1 500.8	7 646.7	10 154.2	132.8
Гоймон	т	4.9	119.9	461.0	1 022.2	221.7
Амтат ус, ундаа	мян.л	8 867.6	8 678.3	45 723.7	46 306.6	101.3
Архи, дарс	мян.л	2 589.7	902.9	15 624.7	13 776.4	88.2
Спирт	мян.л	153.7	83.4	2 192.6	1 240.5	56.6

Хавсралт № 12

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, дэд салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 VII	2013 VII	2012 I-VII	2013 I-VII	Үүнээс: гадаадад	Дүнд эзлэх хувь	
						2012 I-VII	2013 I-VII
Аж үйлдвэр бүгд	**353 641.2**	**466 807.2**	**3 227 978.1**	**3 300 263.9**	**1 951 180.8**	**100.0**	**100.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**184 919.2**	**275 985.4**	**1 918 288.7**	**1 834 504.1**	**1 468 650.4**	**59.5**	**55.6**
Нүүрс олборлолт	53 034.1	48 703.0	557 602.3	351 255.7	263 061.5	17.3	10.6
Газрын тос олборлолт	27 808.8	64 741.1	232 079.9	354 427.8	354 427.8	7.2	10.7
Металлын хүдэр олборлолт	98 788.8	156 366.1	1 089 932.5	1 107 065.9	835 775.0	33.8	33.5
Бусад ашигт малтмал олборлолт	5 287.6	6 175.2	38 673.9	21 754.8	15 386.1	1.2	0.7
Боловсруулах аж үйлдвэр	**142 135.0**	**162 582.0**	**1 043 721.7**	**1 175 513.7**	**482 530.4**	**32.3**	**35.6**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	77 459.3	64 534.8	423 020.0	440 829.8	1 753.7	13.1	13.4
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	3 969.5	7 262.1	38 546.2	73 960.0	1 142.0	9.1 *	16.8 *
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	3 198.7	2 689.3	23 895.5	25 600.6	-	5.6 *	5.8 *
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл үйлдвэрлэл	11 054.7	5 895.4	38 056.0	33 319.5	-	9.0 *	7.6 *
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	6 262.3	7 681.4	43 980.2	54 439.5	-	10.4 *	12.3 *
Ундаа үйлдвэрлэл /согтууруулах ундаа ороод/	52 974.2	41 006.5	278 542.0	253 510.2	611.7	65.8 *	57.5 *
Тамхи үйлдвэрлэл	3 825.6	7 906.0	24 283.9	36 536.5	-	0.8	1.1
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	12 624.5	16 269.3	85 122.4	131 455.0	86 730.7	2.6	4.0
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	677.3	878.6	4 968.7	13 057.6	5 190.4	0.2	0.4
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	257.2	143.4	1 683.0	2 513.0	1 529.9	0.1	0.1
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	1 454.0	1 043.1	6 630.6	6 724.6	-	0.2	0.2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	1 695.4	2 036.7	13 697.4	13 596.1	-	0.4	0.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 790.6	1 192.6	8 804.9	7 494.4	-	0.3	0.2
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	4 353.0	33 864.5	268 710.8	355 456.9	354 387.1	8.3	10.8
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	3 704.3	5 446.1	30 859.6	30 418.0	-	1.0	0.9
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	361.0	505.4	1 935.6	2 324.7	-	0.1	0.1
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	16 727.8	17 470.0	64 072.2	58 288.0	-	2.0	1.8
Төмрийн үйлдвэрлэл	13 379.7	8 494.4	86 829.6	65 173.1	32 664.3	2.7	2.0
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	2 988.6	1 977.8	16 558.3	7 166.9	231.7	0.5	0.2
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	170.1	450.3	2 419.7	1 883.3	-	0.1	0.1
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	223.8	-	1 362.6	203.0	-	0.0	0.0
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	18.6	10.2	122.3	78.4	-	0.0	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	202.1	195.0	1 475.1	1 516.0	-	0.0	0.0
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	222.1	163.9	1 164.9	798.4	42.6	0.0	0.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**26 586.9**	**28 239.7**	**265 967.6**	**290 246.1**	**-**	**8.2**	**8.8**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	23 936.8	25 311.0	242 136.5	265 688.0	-	7.5	8.1
Ус ариутгал, усан хангамж	2 650.1	2 928.8	23 831.1	24 558.1	-	0.7	0.7

Тайлбар: * Бүлгийн дүнд эзлэх хувь

Хавсралт № 13

Төмөр зам, агаарын тээврийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

Тээврийн төрөл, үзүүлэлтүүд	2011 I-VII	2012 I-VII	2013 I-VII	2013 I-VII / 2012 I-VII %
I. Төмөр замын тээвэр				
Тээсэн ачаа, мян.т	10 155.1	11 588.0	11 841.0	102.2
дотоодын	4 632.5	5 265.5	5 993.1	113.8
гаргалт	3 267.0	4 018.1	3 488.1	86.8
оруулалт	1 100.7	1 397.8	1 358.8	97.2
дамжин өнгөрөх	1 154.8	906.6	1 001.0	110.4
Ачаа эргэлт, сая т.км	6 337.6	7 166.8	6 902.2	96.3
дотоодын	1 558.2	1 770.3	2 043.4	115.4
гаргалт	2 936.0	3 682.1	3 099.5	84.2
оруулалт	561.7	708.1	648.2	91.5
дамжин өнгөрөх	1 281.8	1 006.3	1 111.2	110.4
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	2 184.3	2 348.7	2 247.2	95.7
олон улсад зорчсон	82.2	87.0	85.1	97.8
дотоодод зорчсон	2 102.2	2 261.7	2 162.1	95.6
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	777.9	853.1	815.4	95.6
Шилжүүлсэн сая т.км	7 115.5	8 019.9	7 717.6	96.2
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	213 821.8	244 097.7	241 049.8	98.8
II. Агаарын тээвэр				
Тээсэн ачаа, т	1 278.5	2 263.3	2 332.9	103.1
шуудан	249.4	254.4	262.4	103.1
тээш	193.7	216.2	318.9	147.5
ачаа	835.5	1 792.6	1 751.6	97.7
Ачаа эргэлт, мян.т.км	3 123.5	5 786.2	5 098.4	88.1
шуудан	454.7	482.5	527.1	109.2
тээш	296.3	312.4	351.0	112.4
ачаа	2 372.5	4 991.3	4 220.3	84.6
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	305.6	403.4	439.1	108.8
олон улсад зорчсон	201.9	249.5	246.1	98.6
дотоодод зорчсон	103.8	153.9	193.0	125.4
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	507.4	666.5	700.9	105.2
Шилжүүлсэн сая т.км	49.2	66.4	68.9	103.7
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	83 886.2	111 097.4	125 426.8	112.9

Хавсралт № 19

Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм

АНУ-ын эдийн засаг

АНУ-ын Эдийн засгийн шинжилгээний товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 7 дугаар сарын 31-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2013 оны 2 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 1.7 хувиар* өсчээ[1].

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.8 хувиар өсчээ[2].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний хагас жилд 242.1 тэрбум ам.долларын* алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 36.1 тэрбум ам.долл буюу 13.0 хувиар* буурчээ[3].

Тус улсын Холбооны нөөцийн сан (Төв банк)-гийн урьдчилсан тооцоогоор аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.0 хувиар өссөн байна[4].

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 7 дугаар сард 7.4 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.2 хувиар буурсан** байна[2].

Япон улсын эдийн засаг

Япон улсын Эдийн засаг, нийгмийн судалгааны институтийн урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 5 дугаар сарын 16-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2013 оны 1 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 0.9 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.5 хувиар өсчээ[5].

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 6 дугаар сард 99.8 (2010=100) байгаа нь өмнөх сарынхаас өөрчлөлтгүй, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.2 хувиар өсчээ[6].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний хагас жилд урьдчилсан гүйцэтгэлээр 4835.0 тэрбум иений алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1927.4 тэрбум иен буюу 39.9 хувиар өсчээ[7].

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 6 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх сарынхаас 3.3 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.8 хувиар буурчээ[8].

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 6 дугаар сард 3.9 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 2.0 хувиар буурсан байна[6].

Европын холбооны гишүүн орнуудын эдийн засаг

Европын холбооны статистикийн байгууллагын урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 7 дугаар сарын 4-нд мэдээлснээр) тус холбооны гишүүн 27 орны зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2013 оны эхний улиралд өмнөх улирлынхаас 0.1 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.7 хувиар* буурсан байна.

Инфляцийн түвшин 2013 оны 6 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.6 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны 5 дугаар сард 25.3 тэрбум еврогийн ашигтай гарсан бол өмнөх оны мөн үед 64.7 тэрбум еврогийн алдагдалтай байсан.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 5 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.6 хувиар буурсан байна.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 6 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.9 хувь болж, өмнөх сарынхаас 0.1 пунктээр буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.4 пунктээр өсчээ[9].

ОХУ-ын эдийн засаг

ОХУ-ын Эдийн засаг, хөгжлийн яамны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 6 дугаар сарын 28-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2013 оны эхний 5 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.8 хувиар өссөн байна[10].

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.5 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 5 сард 15.0 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 17.3 тэрбум ам.долл буюу 13.3 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 7 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.5 хувиар өсчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 6 дугаар сард 5.4 хувь болж, өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр буурчээ[11].

***** - Улирлын нөлөөллийг тооцсон**
****-АНУ-ын Хөдөлмөрийн яамны Хөдөлмөрийн Статистикийн товчооны 2013 оны 7-р сарын 5-нд мэдээлснээр***

БНХАУ-ын эдийн засаг

БНХАУ-ын Үндэсний статистикийн товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 7 дугаар сарын 16-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2013 оны эхний хагас жилд өмнөх улирлынхаас 1.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.6 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 6 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.7 хувиар өсчээ[12].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 4 сард 609.8 тэрбум ам.долларын ашигтай гарчээ[13].

Аж үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртөг 2013 оны 6 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.9 хувиар өсчээ[12].

Зэсийн үнэ

Лондонгийн металлын биржид тонн цэвэр зэсийн үнэ 2013 оны 7 дугаар сард дунджаар 6892.51 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 111.5 ам.долл буюу 1.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 696.9 ам.долл буюу 9.2 хувиар буурчээ[14] /Зураг 1/.

Алтны үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 унц алтны үнэ 2013 оны 7 дугаар сард дунджаар 1286.72 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 55.64 ам.долл буюу 4.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 307.19 ам.долл буюу 19.3 хувиар буурчээ[15] /Зураг 2/.

Газрын тосны үнэ

Нью-Йоркийн худалдааны биржид 1 баррел газрын тосны үнэ 2013 оны 7 дугаар сард дунджаар 104.7 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 8.96 ам.долл буюу 9.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 16.77 ам.долл буюу 19.1 хувиар өсчээ[16] /Зураг 3/.

Зураг-1

Зураг-2

Зураг-3

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2013 оны 7 дугаар сард дунджаар 15390.2 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 354.45 нэгж буюу 2.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2576.1 нэгж буюу 20.1 хувиар нэмэгджээ[17].

Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2013 оны 7 дугаар сард дунджаар 14317.54 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 1210.92 нэгж буюу 9.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5556.9 нэгж буюу 63.4 хувиар нэмэгджээ[17].

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2013 оны 7 дугаар сард дунджаар 6517.9 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 218.4 нэгж буюу 3.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8181.4 нэгж буюу 15.6 хувиар нэмэгджээ[17].

Эх үүсвэр:

1. *http://bea.gov*
2. *http://stats.bls.gov*
3. *http://www.census.gov/foreign-trade*
4. *http://www.federalreserve.gov*
5. *http://www.esri.cao.go.jp*
6. *http://www.stat.go.jp*
7. *http://www.customs.go.jp*
8. *http://www.meti.go.jp*
9. *http://epp.eurostat.ec.europa.eu*
10. *http://www.economy.gov.ru*
11. *http://www.gks.ru*
12. *http://www.stats.gov.cn*
13. *http://www.e-to-china.com*
14. *http://www.lme.com*
15. *http://www.lbma.org.uk*
16. *http://www.nymex.com*
17. *http://finance.yahoo.com*

ХӨРӨНГИЙН БИРЖИЙН ИНДЕКС, сараар.

нэгж

Он	Аж үйлдвэрийн Dow Jones[1]	Nikkei-225[2]	FTSE-100[3]
2011 I	11802.37	10449.53	5971.59
II	12190.00	10622.27	6020.97
III	12081.48	9852.45	5856.92
IV	12434.88	9644.63	6007.86
V	12579.99	9650.78	5937.97
VI	12097.31	9541.53	5792.17
VII	12512.33	9996.68	5909.81
VIII	11326.62	9072.94	5271.31
IX	11175.45	8695.42	5228.49
X	11515.93	8733.56	5408.62
XI	11804.33	8506.11	5402.51
XII	12075.68	8507.32	5480.09
2011 I-XII	11957.57	9429.30	5681.39
2012 I	12550.89	8616.71	5694.45
II	12889.05	9242.33	5893.35
III	13079.47	9962.35	5875.40
IV	13030.75	9627.42	5725.58
V	12721.08	8842.54	5461.44
VI	12544.90	8638.08	5480.44
VII	12814.09	8760.68	5636.47
VIII	13135.12	8949.88	5796.95
IX	13418.50	8948.59	5805.44
X	13380.65	8827.39	5831.80
XI	12896.44	9059.86	5787.52
XII	13144.18	9814.38	5922.72
2012 I-XII	12965.31	9102.56	5743.26
2013 I	13615.32	11126.31	6161.87
II	13967.33	11336.44	6316.35
III	14418.26	12244.03	6435.58
IV	14675.91	13186.51	6361.01
V	15172.18	14532.41	6647.36
VI	15035.75	13106.62	6299.44
VII	15390.20	14317.54	6517.87

Тайлбар:

1. *АНУ-ын хөрөнгийн биржийн индекс*
2. *Токиогийн хөрөнгийн биржийн индекс*
3. *Лондонгийн хөрөнгийн биржийн индекс*

Монгол Улсын Үндэсний статистикийн хороонд хэвлэв.

Хаяг :
14200 Улаанбаатар, Монгол Улс
Засгийн газрын III байр, өрөө-110
http://www.nso.mn
http://www.1212.mn
E-mail: information@nso.mn,
nso@magicnet.mn
Факс: (976-11)329271
Утас: 1212, 322424, 326414